

DHAMMAPADA

Hyveen tie

2020

DHAMMAPADA

Hyveen tie

BUDDHALAINEN MIETELAUSEKOKOELMA

Buddhan sanoihin ja opetukseen perustuvia
mietelauseita 5. vuosisadalta eKr.

2020

www.teosofia.net
e-kirjat

Dhammapada, Hyveen tie
2020

2. uudistettu painos
e-kirja (PDF)

Kustantaja: Jukka I. Lindfors, Lammi

ISBN 978-952-7338-04-9

Uudistetun suomennoksen saatteeksi

Dhammapadan suomensi ensimmäisenä Pekka Ervast vuosina 1907–08 ilmestyneisiin *Tietäjä*-lehtiin Max Müllerin englanninkielisestä käännöksestä. Tuo suomennos julkaistiin kirjana vuonna 1925 (*Mystica*). Sitten Dhammapadasta on ilmestynyt kaksi suomennosta: Hugo Valvanteen kääntämänä vuonna 1953 (*WSOY*) sekä Sarvomitran kääntämänä Sangharakshitan englanninnoksesta vuonna 2002 (*Like*).

Tämä suomennos pohjautuu Ervastin käännökseen, jota on uudistettu ja korjattu tukeutuen S. Radhakrishnan, Harischandra Kaviratnan, Acharya Buddharakkhitan, DLMBS:n, Thanissaro Bhikkhun ja Max Müllerin englanninkielisiin editioihin. Tämän teoksen alussa olevan, Pekka Ervastin kirjoittaman Dhammapadan esittelyn kieliasua on hieman nykyaikaistettu. Tämä suomennos ilmestyy ainoastaan e-kirjana.

Toimittaja

Suomentajan huomautus

Nämä suomennokset ovat vaatimattomia yrityksiä tutustuttaa suurta yleisöä varsinkin itämaiden vanhoihin uskontoihin, henkeviin ajattelijoihin ja syvällisiin tietäjiin. Ne voivat olla totuuden etsijöille avuksi heidän tutkimuksissaan ja saavuttanevat muittenkin kirjallisuuden ystävien myötätunnon – ellei suomennetun muotonsa, niin ainakin alkuperäisen sisältönsä puolesta. Niille, jotka iloitsevat viisaista ajatuksista, kenen tulkitsemia lienevätkään, jotka näkevät Jumalan sormen jälkiä kaikkien aikojen henkisissä pyrkimyksissä ja jotka sydämessään soisivat, että maapallon kansat ojentaisivat toisilleen auttavan käden, – niille nämä suomennokset omistetaan.

Pekka Ervast

Sisällys

Dhammapada	6
I Kaksoissäkeet	12
II Tarkkaavaisuus	15
III Ajatus	17
IV Kukat	19
V Tyhmä	21
VI Viisas	23
VII Kunnioitettava (arhat)	25
VIII Tuhannet	27
IX Paha	29
X Rangaistus	31
XI Vanhuus	33
XII Itse	35
XIII Maailma	37
XIV Buddha (Herännyt)	39
XV Onnellisuus	41
XVI Kiintymys	43
XVII Suuttumus	45
XVIII Epäpuhtaus	47
XIX Oikeamielinen	50
XX Tie	52
XXI Sekalaista	54
XXII Kärsimysten tila (helvetti)	56
XXIII Elefantti	58
XXIV Jano	60
XXV Munkki	63
XXVI Brahmaani	66

DHAMMAPADA

Vaikka buddhalaisuus on kotoisin Intiasta, sillä ei enää ole paljon seuraajia Etu-Intian niemimaalla. Nepalin maakunnassa on buddhalaisia, ja Ceylonin saari* on pysynyt uskollisena Intian suurelle uskonpuhdistajalle. Mutta Buddhan oppi on levinnyt Tiibetiin, Kiinaan ja Japaniin, ja sen kannattajat luetaan sadoissa miljooneissa.

Gautama Siddharta eli ja toimi noin 2 500 vuotta sitten. Lasjetaan hänen syntyneen v. 557 eKr. ja kuolleen 80-vuotiaana v. 477 eKr. Hän oli kuten tunnettu pohjoisintialaisen rajan eli ruhtinaan poika ja vietti ensimmäisen osan elämäänsä rikkaan hallitsijan komeudessa ja huolettomuudessa.

Vasta 28-vuotiaana hän eräällä ajeluretkellä näki kolme näkyä: vanhuksen, sairaan ihmisen ja kuolleen ruumiin, jotka tekivät häneen niin voimakkaan vaikutuksen, ettei hänen mielensä enää saanut rauhaa. Hän pakeni yöllä linnastaan, jättäen vaimonsa ja lapsensa, ja läksi metsään katumuksentekijöiden ja itsekiduttajien pariin.

Seitsemän vuotta hän kuunteli näiden miesten opetuksia, noudatti heidän paastojaan ja kidutusharjoituksiaan ja oli lopulta nääntyä ankaraan askeesiinsa. Silloin hänelle selveni, ettei itsekidutuksen uuvuttama ihminen ollut sen lähempänä totuutta kuin maallisten nautintojen kyllästyttämä, ja hän istui boodhipuun varjoon miettiäkseen rauhassa olemassaolon arvoitusta.

”En tästä hievahda, ennen kuin olen valistunut”, sanoi Gautama itselleen. Ja valo tuli. Gautama heräsi totuuden näkemykseen, hän muuttui Buddhaksi, so. heränneeksi, valistuneeksi.

---

* Nykyisin Sri Lanka. – Toim. huom.

Hän näki oman pitkän historiansa, lukuisat jälleensyntymisensä ihmisenä, varhemmat kehityskautensa muissa luontokunnissa.

Olemisen suuri pyörä paljastui hänelle, hengen eli tajunnan kehityskulku läpi monien muotojen. Kaiken takana on olemassaolon jano, elämänhalu. Mutta oleminen oli kärsimystä. Sen tähden ihmiset koettivat paeta kärsimystä nautintoihin, mutta se ei onnistunut. Ei liioin onnistunut askeettien yritys voittaa kärsimys vapaaehtoisilla kidutuksilla. Paha oli poistettava juurineen. Turha oli välttää tai voittaa seurauksia.

Oli käytävä käsiksi kärsimyksen syihin. Mitä siis oli tehtävä? Oli luovuttava persoonallisen olemassaolon halusta. Hengen rauha, *nirvana*, oli saavutettavissa ainoastaan luopumalla omasta kuolevaisesta itsestä. Kaikki toiminta, joka johtui mieltymyksestä tai vastenmielisyydestä, oli omiaan luomaan *karmaa*, ja karma (kohtalo) sitoi jälleensyntymisen pyörään (*sangsaraan*).

Mutta nirvana avautui yksin sille, joka vapautui jälleensyntymisen pakosta. Siis toiminta oli oleva ilman kiintymystä, puhtaasti säällivää, jaloa, ylevää. Buddha keskitti elämänymmärryksensä seuraavaan lauseeseen: luopua synnistä, pyrkiä hyvään, puhdistaa sydämensä, kas siinä Buddhan oppi.*

Buddha jätti kuollessaan jälkeensä suuren joukon opetuslapsia, jotka ryhtyivät heti levittämään hyvää sanomaa. Buddhalaisuus onkin ensimmäinen uskonto, joka käytti lähetyssaarnaajia, ja sen ikuiseksi kunniaksi on mainittava, ettei sitä koskaan ole levitetty tulella ja miekalla; propagandatyö buddhalaisuuden puolesta on tehty yksinomaan sanan ja esimerkin voimalla. Buddhan lähimmät opetuslapset kokoontuivat neuvottelemaan Rajagahassa heti Buddhan kuoltua. Kerrotaan heidän silloin

---

* Emme esittelle laajemmin Buddhaa ja hänen oppiaan, koska suomenkin kielellä on tarjolla yhtä ja toista luettavaa näistä asioista. Ks. esimerkiksi S. Takajama, *Buddhan elämäntarina* (1904); Allan Menzies, *Maailman uskonnot* (1910); Antti J. Pietilä, *Zarathustra, Buddha, Kristus* (1912); Pekka Ervast, *Suuret uskonnot* (1913); H. S. Olcott, *Buddhalainen Katkismus* (1906). Viimeksi mainittu kirja on Buddhan opin kannalta pätevin.

keränneen suuren opettajansa sanoja ja opetuksia ja painaneen ne tarkalleen muistiinsa. Tasan sata vuotta myöhemmin (377 eKr.) pidettiin toinen yleinen kokous Vesalissa, jossa tarkisteltiin muistotietoja, järjesteltiin ja lajiteltiin. Niitä kirjoitettiin muistiin vuosina 88–76 eKr., vaikka eurooppalaiset oppineet eivät tunne alkuperäisiä muistiinpanoja. Vanhimmat tunnetut käsikirjoitukset ovat 500–1000 vuotta vanhoja ja siis kaikki jäljennöksiä.

Buddhalaisia pyhiä kirjoja nimitetään yhteisellä nimellä *Tri-pitaka* eli ”kolme koria”. Nämä kolme koria ovat: 1) *Vinaya Pitaka*, joka esittää sääntöjä ja harjoitusohjeita veljeskunnan jäsenille eli munkeille ja oppilaille; 2) *Sutta Pitaka*, joka mieltelauseiden ja runojen muodossa antaa opetusta ajattelevammalle kansalle, ja 3) *Abhidhamma Pitaka*, joka sisältää metafysisiä opetuksia kehittyneimmille opetuslapsille. Käsillä oleva teos Dhammapada on vain yksi Sutta Pitakaan kuuluvista lukuisista teoksista.

Buddhalainen maailma on jakautunut kahteen suureen koulukuntaan: eteläbuddhalaiseen, joka käsittää Ceylonin, Siamin ja Birman*, ja pohjoisbuddhalaiseen, joka on levinnyt Tiibetiin, Kiinaan ja Japaniin. Tämä kahtiajako tapahtui jo enemmän kuin kaksi tuhatta vuotta sitten, ja eroavaisuus kahden suunnan välillä on silmiinpistävä. Eteläbuddhalainen koulukunta pani enemmän painoa Buddhan siveellisille opetuksille ja säilytti puhtaampana hänen alkuperäisen kansanomaisen oppinsa (ns. *hinajana* eli pieni ”käyttöväline”). Pohjoisbuddhalainen koulukunta puolestaan väitti säilyttävänsä Buddhan korkeammat filosofiset ja esoteeriset opetukset ja pani suuremman painon monimutkaiselle metafysiikalle (ns. *mahajana* eli ”suuri käyttöväline”). Jos eteläistä suuntausta voitaisiin moittia jonkin verran materialistiseksi ja kielteiseksi, on taas pohjoinen koulukunta kehittänyt ylen rikkaita opinkappaleita ja jumalanpalvelusmenoja ja antanut aihetta tietämättömän kansan taikauskoon.

---

* Nykyisin Sri Lanka, Thaimaa ja Myanmar. – Toim. huom.

Merkkillinen tapaus buddhalaisten koulukuntien historiassa oli Teosofisen Seuran perustajapresidentin H. S. Olcottin esiintyminen Japanissa v. 1890. Hän oli laatinut 14 pykälää, jotka esittivät buddhanopin perusteet, ja kehotti molempia koulukuntia allekirjoittamaan ne. Hänen ehdotuksensa hyväksyttiin, ja v. 1891 vahvistivat molempien koulukuntien edustajat allekirjoituksillaan Olcottin laatimat pykälät. Täten oli otettu askel lähentelemistä kohti, johon kristityt kirkot länsimailla eivät vielä ole kyenneet.

Dhammapada, josta seuraavassa esitämme suomennoksen, on kokoelma buddhalaisia mietelauseita, joista useimmat ovat epäilemättä Buddhan omia sanoja. Ne keräiltiin perintätietojen mukaan jo ensimmäisessä neuvottelussa (477 eKr.) ja laadittiin tekstikirjaksi toisessa kokouksessa (377 eKr.) Käsillä oleva teksti on eteläisen koulukunnan kaanonin mukainen, mutta *Dhammapada* on pyhä kirja pohjoisbuddhalaisessakin koulukunnassa, vaikka se siellä – esim. kiinalaisena käännökseenä – monissa luvuissa poikkeaa eteläisestä tekstistä.

Nimi *Dhammapada* on vaikea kääntää; oppineetkaan eivät siitä ole yksimielisiä. Max Müller kääntää sen sanoilla ”hyveen tie”, ja epäilemättä *Dhammapada* voidaan kääntää siten, sillä palisana *dhamma* (sanskrit. *dharma*) merkitsee mm. ”hyve” ja *pada* on ”askel”, josta ”tie”. Toiset tiedemiehet ovat kääntäneet ”uskonnon askeleet” ja ”uskonnon tie”, vieläpä ”peruslaki” tai ”uskonnon eli oikean opin perusta” ym. *Dhamma* on monimerkityksinen sana, jota on mahdoton sattuvasti suomentaa, mutta koska Buddha itse käytti sitä sanaa oppinsa yleisnimenä, voisi mielestämme sopivasti suomentaa kirjan nimen sanoilla ”Buddhan opin tie”.

Sana *dhamma* esiintyy tekstissä siellä täällä. Professori Max Müller kääntää sen säännöllisesti englanniksi sanalla *law*, ”laki”, mutta edellä mainitsemastamme syystä olemme sen suomentaneet eri tavalla, useimmiten sanalla ”oppi” eli ”buddhan

oppi”. Muuten rohkenemme esittää seuraavan selityksen dhamma-sanana merkityksestä. Sen merkitys selviää itse asiassa kirjan nimestä, kun ymmärrämme kirjan tarkoituksen. Jos Buddha itse käytti sanayhdistelmää *dhammapada*, ei hän tietenkään sillä tarkoittanut mitään mietelausekokoelmaa, vaan määrättyä asiaa ihmisen henkisessä elämässä. Dhammapada oli niin sanoaksemme teknillinen nimitys henkisesti heränneen ihmisen ensi tehtävälle.

Mikä näet on ihmisen tehtävä, kun hän herää totuuden näkemykseen, kun hän älyää ihmiskehityksen siveellisen ihanteen? Hänen tehtävänsä on astua sille itsekasvatuksen tielle, joka askel askelelta vapauttaa hänet kärsimyksestä ja pahasta, synnistä ja itsekkyydestä. Ja sen tähden hän herättyään kysyy: Miten on minun meneteltävä? Mistä päästä on minun aloitettava? Mikä on ensimmäinen askeleeni? – Jos hän on saanut herätyksensä buddhanopilta, hän kysyy: Onko minun nyt heti tultava munkiksi, liityttävä *sanghaan* eli veljeskuntaan? Onko minun luovuttava kaikista maallisista velvollisuuksistani ja siteistäni?

Silloin Dhammapadan eli ”uuden elämän ensi askeleen” tekstikirja tulee hänelle avuksi. Mietelauseet kuvaavat erilaisia ihmisiä ja erilaisia sieluntiloja. Herännyt oppilas tutkii niiden valossa itseään, oppii niiden avulla tuntemaan itseään. Onhan hän jälleensyntyvä inhimillinen yksilö, joka karmallisessa kehityksessään on saavuttanut määrätyn kohdan elämän tiellä. Oikea itsetuntemus on siis oman sielunsa siveellisen kehitysvaiheen tunteminen. Dhammapadan lauseissa oppilas näkee sielunsa kuin peilistä ja voi päättää, millä kohden elämän tiellä hän vaeltaa. Tämä kohta on hänen lähtökohtansa. Siinä hänen sielunsa on kuin kukka, johon siemenenä sisältyy hänen lähin henkinen tehtävänsä. Ja tämän läheisimmän henkisen tehtävän teknisenä nimityksenä on *dhamma* eli *dharma* abstraktisti ja *dhammapada* (”tehtävä-askel”) konkreettisesti. Sen tähden Dhammapadan teksti alkaa sanoilla: *mano pubbangama dhamma*,

jotka Max Müller kylläkin on oikein kääntänyt: *all that we are is the result of what we have thought* (koko olemuksemme on tulosta siitä, mitä me olemme ajatelleet), mutta joiden sisäinen merkitys voitaisiin tulkita seuraavin sanoin: ”henkisen elämämme ensi tehtävä johtuu ja on riippuvainen siitä, mitä me ajatuselämässämme (siis sieluina) olemme.” Ajatus- ja järkielämä on itämaiselta kannalta ihmisen etuoikeus ja hänen inhimillisen olemuksensa tunnusmerkki *par excellence*. Kun ihminen voi nähdä ajatuselämänsä kuin peilistä, silloin hän tuntee sielunsa tilan. Ja nähdessään sielunsa tilan hän tuntee henkisen itsekasvatuksensa lähtökohdan. Kuten hän menneisyydessään on luonut ajatuksillaan nykyisen tilansa, hänen on nyt ajateltava parempaa, jotta hänen tilansa muuttuisi. Ajatus (”sydän”) on ennen kaikkea puhdistettava niistä heikkouksista ja vioista, jotka sitä ahdistavat.

Dhammapada ei ole suomalaiselle yleisölle tuntematon. Sama suomennos, joka tässä vähän korjattuna ja tarkistettuna tarjotaan totuuden etsijöille mietekirjaksi, julkaistiin *Tietäjä*-aikakauslehdessä vuosina 1908–09.

Emme ole tahtoneet tehdä tekstiä raskaammaksi muistutuksilla, vaikka alinomaa voisi viitata vastaaviin lauseisiin Uudessa testamentissa. Lukija, joka syventyy Dhammapadan tekstiin ja pohtii sen yleviä sanoja, keksii itse helposti rinnakkaislauseet evankeliumeista ja iloitsee sydämessään siitä tutusta, Kristuksenkaltaisesta hengestä, joka huokuu toisen suuren maailmanuskonnon pyhästä kirjasta. Niin kuin Buddha sanoi: ”Viha ei lopu koskaan vihalla, viha loppuu vain rakkaudella.”

Pekka Ervast

DHAMMAPADA

I

KAKSOISSÄKEET

1. Koko olemuksemme on tulosta siitä, mitä olemme ajatelleet: se perustuu ajatuksiimme, se on ajatuksistamme rakennettu. Jos ihminen puhuu tai toimii pahoin ajatuksin, kärsimys seuraa häntä, niin kuin pyörä rattaita vetävän härän kintereillä.
2. Koko olemuksemme on tulosta siitä, mitä olemme ajatelleet: se perustuu ajatuksiimme, se on ajatuksistamme rakennettu. Jos ihminen puhuu tai toimii puhtain ajatuksin, onni seuraa häntä, niin kuin varjo, joka ei jätä häntä koskaan.
3. ”Hän loukkasi minua, hän löi minua, hän nujersi minut, hän ryösti minut” – jotka hautovat tällaisia ajatuksia, heissä viha ei koskaan lakkaa.
4. ”Hän loukkasi minua, hän löi minua, hän nujersi minut, hän ryösti minut” – jotka eivät haudo tällaisia ajatuksia, heissä viha lakkaa.
5. Sillä viha ei lopu koskaan vihalla: viha loppuu rakkaudella. Tämä on ikuinen laki.
6. On niitä, jotka eivät ymmärrä, että meidän kaikkien täytyy lakata täällä olemasta. Mutta ne, jotka sen ymmärtävät, lopettavat heti riitansa.
7. Sen, joka elää vain etsien nautintoja, hillitsemättä aistejaan, kohtuuttomana syömisessä, laiskana ja heikkona, mara (kiusaaja) toden totta kaataa, niin kuin tuuli kaataa maahan heikon puun.

8. Sitä, joka elää nautintoja etsimättä, hilliten hyvin aistejaan, kohtuullisena syömisessä, täynnä uskoa ja vahvana, mara ei toden totta kaada sen enempää kuin tuuli jylhää vuotta.
9. Se, joka tahtoo ottaa ylleen keltaisen kaavun ilman, että on puhdistanut itsensä synnistä, ja joka on vailla totuudellisuutta ja itsehillintää, ei ansaitse keltaista kaapua*.
10. Mutta se, joka on puhdistanut itsensä synnistä, juurtunut kaikkiin hyveisiin ja saavuttanut totuudellisuuden ja itsehillinnän, todella ansaitsee keltaisen kaavun.
11. Ne, jotka näkevät totuuden epätodessa ja epätoden todesa, harhailevat väärissä ajatuksissa, eivätkä koskaan saavuta totuutta.
12. Niillä, jotka pystyvät erottamaan toden todessa ja epätoden epätodessa, on oikeita ajatuksia, ja he saavuttavat totuuden.
13. Niin kuin sade tunkeutuu huonokattoiseen taloon, niin himokin tunkeutuu mieleen, joka ei ole kehittynyt rauhalliseksi ja vakaaksi.
14. Niin kuin sade ei tunkeudu hyväkattoiseen taloon, niin ei himokaan tunkeudu mieleen, joka on kehittynyt rauhalliseksi ja vakaaksi.
15. Pahantekijä suree tässä maailmassa, ja hän suree tulevassa (kuolemanjälkeisessä) maailmassa; hän suree kummassakin maailmassa. Hän suree ja kärsii nähdessään omista teoistaan johtuvan pahan.
16. Hyveellinen ihminen iloitsee tässä maailmassa, ja hän iloitsee tulevassa maailmassa; hän iloitsee kummassakin maailmassa. Hän iloitsee nähdessään omien tekojensa hyvyyden.

---

* Buddhalaisten bhikshujen (kerjäläismunkkien) pukuna on keltainen kaapu. – Suom. (P. E.) huom.

17. Pahantekijä kärsii tässä maailmassa, ja hän kärsii tulevassa maailmassa; hän kärsii kummassakin maailmassa. Hän kärsii ajatellessaan ”mitä paha olen tehnyt”; hän kärsii vielä enemmän kulkiessaan pahuuden tietä.
18. Hyveellinen ihminen on onnellinen tässä maailmassa, ja hän on onnellinen tulevassa maailmassa; hän on onnellinen kummassakin maailmassa. Hän on onnellinen ajatellessaan, mitä hyvää hän on tehnyt; hän on vielä onnellisempi kulkiessaan hyvyyden tietä.
19. Saamaton ihminen, joka osaa ulkoa paljon pyhiä kirjoituksia mutta ei toimi niiden mukaan, ei kuulu munkkikuntaan, vaan on kuin lehmipaimen, joka laskee muiden lehmiä.
20. Dharman seuraaja, joka osaa ulkoa vain vähän pyhiä kirjoituksia mutta on hylännyt himon, vihan ja harhaluulon ja joka omistaa todellisen tiedon ja mielenrauhan, on huolehtimatta mistään tässä maailmassa tai tulevassa ja kuuluu munkkikuntaan.

II

TARKKAAVAISUUS

21. Tarkkaavaisuus on tie kuolemattomuuteen, tarkkaamattomuus tie kuolemaan. Ne, jotka ovat tarkkaavaisia, eivät kuole. Ne, jotka ovat tarkkaamattomia, ovat jo kuin kuolleita.
22. Viisaat käsitettyään, mitä ylivertaista tarkkaavaisuudessa on, iloitsevat tarkkaavaisuudesta ja ylhäisten tietämyksestä.
23. Nämä viisaat, mietiskelevät, sinnikkäästi ponnistelevat pääsevät nirvanaan, korkeimpaan autuuteen.
24. Jos ihminen on tarkkaavainen, jos hän on herännyt ja tietoinen, jos hänen tekonsa ovat puhtaita ja toimintansa harkittua, jos hän hillitsee itseään ja elää lakia noudattaen – silloin hänen kunniansa kasvaa.
25. Ponnistelemalla, tarkkaavaisena ja hillittynä viisas tehköön itselleen saaren, jota ei mikään tulva voi peittää.
26. Typerykset, tietämättömät ihmiset heittäytyvät saamattomiksi. Viisas varjelee tarkkaavaisuutta arvokkaimpana aarteenaan.
27. Älä anna periksi saamattomuudelle, äläkä antaudu himon ja nautinnon valtaan. Se, joka on mietiskelee ja on tarkkaavainen, saavuttaa suuren ilon.
28. Kun viisas karkottaa saamattomuuden tarkkaavaisuudella, kiiveten viisauden torniin, hän katsoo alaspäin typeryksiä ja vapaana surusta hän katsoo surevaa joukkoa, niin kuin vuorella seisova katselee tasangolla asuvia.

29. Tarkkaavaisena saamattomien keskuudessa, valppaana unelioiden keskuudessa viisas etenee kuin kilpahevonen jättäen taakseen hevoskaakin.
30. Tarkkaavaisuudella Indra nousi jumalien herrauteen. Tarkkaavaisuutta ylistetään, saamattomuutta aina moititaan.
31. Munkki, joka iloitsee tarkkaavaisuudesta ja joka katsoo kammoten saamattomuutta, liikkuu kuin tuli polttaen kaikki kahleensa, pienet ja suuret.
32. Munkki, joka iloitsee tarkkaavaisuudesta ja joka katsoo kammoten saamattomuutta, ei voi langeta. Hän on lähellä nirvanaa.

III

AJATUS

33. Niin kuin jousimies tekee nuolensa suoriksi, niin viisas oikeaseuraksi suoraksi häilyvän epävakaa mielensä, jota on vaikea ohjata, vaikea hillitä.
34. Niin kuin kala otettuna vedestä kuivalle maalle, niin mieleemme ponnistelee yhtenäen päästäkseen maran (kuisaajan) vallasta.
35. On hyvä kesyttää mieltään, joka on aina epävakaa ja vaikeasti pidettävissä aisoissa, halujensa perään eksyvä. Kesytetty mieli tuottaa onnellisuutta.
36. Viisas varjalkoon mieltään, sillä sitä on vaikea ymmärtää, se on salakavala ja rientää minne haluaa. Hyvin varjeltu mieli tuottaa onnellisuutta.
37. Mieli vaeltelee kauas itsekseen, aineettomana ja ollen (sydämen) luolassa. Ne, jotka hallitsevat mieltään, vapautuvat maran kahleista.
38. Jos ihmisen mieli on epävakaa, jos hän ei tunne oikeaa lakia ja jos hänen uskonsa horjuu, hänen viisautensa ei saavuta koskaan täydellisuutta.
39. Ihmisellä ei ole pelkoa, jos hänen mielensä on tyyni ja vapaa haluista, jos hän on lakannut ajattelemasta hyvää ja pahaa ja jos hän on valpas.
40. Tietäen, että tämä ruumis on heikko kuin saviruukku, ja tehden mielensä vahvaksi kuin linnoitettu kaupunki, ihmisen

pitää taistella maraa vastaan viisauden aseella ja varjella, mitä hän on valloittanut, ja kiinnittyä siihen.

41. Oi, ennen pitkää tämä ruumis on makaava maassa halveksittuna, tajuttomana, kuin hyödytön pölkky.
42. Mitä vihamies tehneekin vihamiehelleen tai vihollinen viholliselle, vielä suurempaa vahinkoa hänelle tekee hänen oma väärin suunnattu mielensä.
43. Ei äiti eikä isä tai kukaan muukaan sukulaisista tee meille suurempaa hyvää kuin oikein ohjattu mieli.

IV KUKAT

44. Kuka valtaa tämän maailman ja Yaman* maailman ja jumalien maailman? Kuka löytää selvästi viitoitetun hyveen tien, niin kuin taitava puutarhuri löytää parhaimman kukan?
45. Oppilas valtaa maailman ja Yaman maailman ja jumalien maailman. Oppilas on löytävä hyveen selvästi viitoitetun tien, niin kuin taitava puutarhuri parhaimman kukan.
46. Se, joka ymmärtää, että tämä ruumis on kuin vaahto, ja joka on oppinut, että se on kangastusmainen olemus, katkoo maran (kiusaajan) kukkakärkiset nuolet ja menee kuoleman kuninkaan vaikutuspiiriin ulkopuolelle.
47. Niin kuin tulvavesi huuhtoo pois nukkuvan kylän, niin kuolema vie pois ihmisen, joka poimii aistimaailman kukkia ja jonka mieli on levoton.
48. Ihmisen, joka poimii kukkia ja jonka mieli on levoton, kuolema kukistaa ennen kuin hän on saanut nautinnoistaan tarpeeksi.
49. Niin kuin mehiläinen kerää mettä ja lentää kukasta pois vahingoittamatta sen tuoksua tai väriä, niin viisas kulkeeseen kylässään.
50. Ei pidä kiinnittää huomiota muiden paheisiin, ei heidän tekoihinsa tai laiminlyönteihinsä, vaan pitää tarkkailla, mitä itse on tehnyt tai jättänyt tekemättä.

---

* Kuoleman valtakunnan jumala. – Suom. (P. E.) huom.

51. Kuin kaunis, värikäs mutta tuoksuton kukka on hedelmätön sellaisen kaunis puhe, joka ei toimi sanojensa mukaan.
52. Kuin kaunis, värikäs ja tuoksuva kukka on hedelmällinen sellaisen kaunis puhe, joka toimii sanojensa mukaan.
53. Niin kuin kukkarykelmästä voidaan tehdä monenlaisia seppeleitä, niin kuolevaisen tähän maailmaan synnyttyään pitää tehdä monia hyviä tekoja.
54. Ei kulje tuulta vasten kukkien tuoksu, ei edes santelipuun eikä tagaran ja jasmiinin kukkien. Mutta hyvien ihmisten tuoksu kulkee vasten tuultakin. Hyvä ihminen levittäytyy joka suuntaan puhtaudessaan.*
55. Kaikkien näiden hyvien tuoksujen – santelipuun tai tagaran, lootuskukan tai jasmiinin – joukossa on hyveen tuoksu on suloisin.
56. Hento on tagarasta tai santelipuusta tuleva tuoksu. Hyveellisen tuoksu nousee jopa jumalien korkeuteen asti.
57. Mara ei pääse käsiksi niihin, jotka ovat hyveellisiä ja tarkkavaisia ja jotka ovat vapautuneet oikean tiedon avulla.
- 58.-59. Niin kuin tien viereen heitetyllä roskakasalla kukkii ihanalta tuoksuva lilja, niin tietämättömien ihmisten keskellä loistaa viisaudessa täysin valistuneen Buddhan opetuslapsi.

---

* Roomalais-katolisessa kirkossa on niin ikään aina puhuttu ”pyhyiden tuoksusta” (*odor sanctitatis*). – Suom. (P. E.) huom.

V

TYHMÄ

60. Pitkä on yö valvojalle; pitkä on virsta väsyneelle; pitkä on elämä tyhmälle, joka ei tunne totista elämänoppia.
61. Jos matkamies ei tapaa ketään, joka olisi häntä parempi tai hänen vertaisensa, käyköön hän vakavasti tietään yksinään; tyhmästä ei ole seuraa.
62. ”Nämä pojat ovat minun, ja tämä rikkaus on minun” – sellaiset ajatukset vaivaavat tyhmää. Hän itse ei kuulu itselleen, mitä sitten pojat ja rikkaus?
63. Tyhmä, joka tuntee tyhmyytensä, on ainakin siinä viisas. Mutta tyhmä, joka luulee itsensä viisaaksi, on todella kerrassaan tyhmä.
64. Vaikka tyhmä olisi viisaan seurassa koko elämänsä, ymmärtäisi hän viisautta yhtä vähän kuin lusikka tietää ruuan mausta.
65. Jos älykäs liittyy tuokioksikin viisaan seuraan, hän ymmärtää totuuden, niin kuin kieli tuntee ruuan maun.
66. Tyhmät ja ymmärtämättömät ovat itselleen suurimmat vihamiehet, sillä he tekevät pahoja tekoja, jotka kantavat pahoja hedelmiä.
67. Se teko ei ole oikein tehty, jota ihmisen täytyy katua ja jonka tulokset hän ottaa vastaan itkien ja valittaen.
68. Mutta se teko on oikein tehty, jota ihminen ei kadu ja jonka tulokset hän ottaa vastaan ilomielin.

69. Niin kauan kuin paha teko ei kannu hedelmää, tyhmä luulee sitä hunajaksi, mutta kun se kypsyy, silloin tyhmä joutuu kärsimään.
70. Syököön tyhmä kuukaudesta toiseen ruokansa (kuten askeetti) kusha-ruohon lehden kärjellä; hän ei kuitenkaan ole murtoosaakaan sen ihmisen arvosta, joka ymmärtänyt totuuden.
71. Niin kuin vasta lypsetty maito ei heti happane, paha teko ei välittömästi kannu hedelmää vaan seuraa tyhmää kuin tuhkan alla kytevä tuli.
72. Tyhmä hankkii henkistä tietoa omaksi turmiokseen. Se tuhoaa hänen järkensä ja särkee hänen onnensa.
73. Tyhmä on sellainen munkki, joka haluaa ansaitsematonta kunnioitusta ja valtaa munkkiluostarissa sekä palvontaa kansan keskuudessa.
74. ”Ajatelkoot sekä maallikot että munkit, että minä sen tein. Olkoot he minulle alamaisia kaikissa suurissa ja pienissä tehtävissä.” Tuollaisia ajatuksia on tyhmällä, ja hänen halunsa ja ylpeytensä kasvavat.
75. Yksi tie johtaa maailmallisiin ansioihin, toinen tie vie nirvanaan. Tämän ymmärrettyään munkki, Buddhan oppilas, älköön kaivatko muiden kunnianosoituksia vaan irrottautukoon maailmallisuudesta ja yrittäköön tavoitella viisautta yksinäisyydessä.

VI VIISAS

76. Jos tapaat viisaan ihmisen, joka kiinnittää huomiosi siihen, mitä on vältettävä, ja joka antaa sinulle nuhteita, seuraa sel-laista viisasta, niin kuin seuraisit opastajaa salattujen aarteiden luo. Sille, joka seuraa viisasta, käy aina paremmin eikä koskaan huonosti.
77. Hän varoittakoon, opettakoon ja kehottakoon kanssaihmiisiä luopumaan pahasta! Hyvä rakastaa häntä, paha vihaa häntä.
78. Älköön sinulla olko pahantekijöitä eikä halpamaisia ihmisiä ystävinä. Ystävyysty hyveellisten, jalojen ihmisten kanssa.
79. Se, joka imee itseensä paljon Buddhan oppia, elää onnellisesti ja kirkkain mielin. Viisas riemuitsee aina ylhäisten opettamas-ta opista.
80. Kastelukanavien tekijät säätelevät veden kulkua; nuolentekijät suoristavat nuolen; puusepät työstävät puuta; viisaat hallitsevat itseään.
81. Niin kuin kallio ei horju tuulessa, niin viisaisiin ei vaikuta moite eikä kiitos.
82. Kuunneltuaan oppia viisaat tulevat rauhallisiksi kuin syvä, kirkas ja tyyni järvi.
83. Hyvät ihmiset luopuvat kaikesta kiintymyksestä. Hyvät ih-miset eivät kaipa aistillisia nautintoja. Viisaat eivät koskaan näytä riemuitsevan tai masentuvan, kun he kohtaavat onnea tai murhetta.

84. Ei pidä kaivata poikaa, rikkautta tai valtaa, ei itsensä eikä muiden tähden. Ei pidä haluta menestystä epärehellisin keinoin. Sellainen ihminen on hyveellinen, viisas ja oikeamielinen.
85. Ihmisten joukossa on vain harvoja, jotka saavuttavat tuolla puolen olevan kaukaisen rannan. Muut vain kuljeskelevat edestakaisin tällä rannalla.
86. Ne, jotka seuraavat oppia, kun se on heille hyvin opetettu, pääsevät pois kuoleman vaikutuspiiristä. Sitä on kovin vaikea ylittää.
- 87.-88. Hylkäämällä pimeyden tien viisas kulkeeko valon tietä kodittomuuteen, ja hän iloitkoon vaikeasti saavutettavasta yksinäisyyden autuudesta. Jättäen kaikki aistinautinnot ja kiintymykset taakseen viisaan pitää puhdistaa mielensä epäpuhtauksista.
89. Ne, joiden mieli on kehittynyt täydelliseksi heräämiseen tarvittavien osatekijöiden suhteen, jotka iloitsevat kieltäytyksessään kiintymättä mihinkään, jotka ovat päässeet eroon häpeätahroista ja jotka ovat täynnä valoa, ovat saavuttaneet nirvanan autuuden tässä maailmassa.

VII

KUNNIOITETTAVA (ARHAT)

90. Ei mitään kärsimystä ole sillä, joka on lopettanut matkansa ja on vailla surua ja joka on vapautunut joka suhteessa ja hylännyt kaikki kahleet.
91. Tietoiset ihmiset ponnistelevat jatkuvasti, he eivät jää aloilleen. Niin kuin joutsenet lähtevät järvestään, he jättävät olinpaikkansa.
92. Niiden tietä, jotka eivät kerää rikkautta, jotka harkitsevat tarkoin, mitä syövät, ja joiden päämääränä on tyhjyys ja ehdoton vapaus, on vaikea havaita, kuten lintujen lentorataa ilmassa.
93. Sen tietä, jonka häpeätahrat on hävitetty, joka ei ole kiintynyt syömiseen ja joka on käsittänyt tyhjyyden ja ehdottoman vapauden, on vaikea havaita, kuten lintujen lentorataa ilmassa.
94. Jopa jumalatkin kadehtivat sitä, jonka aistit on alistettu, niin kuin ajomiehen taltuttamat hevoset, ja joka on luopunut ylpeydestä ja on vapaa häpeätahroista.
95. Sellainen ihminen, joka on rauhallinen ja järkähtämätön kuin maankamara ja järkähtämätön kuin pylvä, on kuin kirkasvetinen ja puhdas järvi. Hänen kaltaiselleen ei ole syntymisen ja kuoleamisen kiertokulkua.
96. Kun ihmisen mieli on rauhallinen ja puhe ja teot ovat rauhallisia, hän on saavuttanut vapauden oikean tiedon avulla.
97. Ihminen, joka ei ole herkkäuskoinen, mutta tuntee ei-luodun, ja joka on katkaissut kaikki siteet ja joka on poistanut kaikki

mahdollisuudet hyvään ja pahaan, jättänyt kaikki himot ja halut, on ihmisistä jaloin.

98. Se paikka, missä asuu kunnioitettavia (arhateja), on ihana – olkoon se kylä tai metsä, laakso tai kukkula.
99. Ihastuttavia ovat metsät, missä maailmalliset ihmiset eivät löydä iloa. Siellä vailla himoa olevat löytävät iloa, sillä he eivät etsi aistinautintoja.

VIII

TUHANNET

100. Tuhatta merkityksetöntä sanaa parempi on yksi merkityksellinen sana, jonka kuultuaan ihminen voi saavuttaa rauhan.
101. Tuhatta merkityksetöntä runon säettä parempi on yksi merkityksellinen säe, jonka kuultuaan ihminen voi saavuttaa rauhan.
102. Sataa merkityksetöntä runon säettä parempi on yksi Buddhan opin säe, jonka kuultuaan ihminen voi saavuttaa rauhan.
103. Vaikka joku voittaa taistelussa tuhat kertaa tuhat miestä, kuitenkin se, joka voittaa itsensä, on voittajista jaloin.
- 104.-105. Oman itsensä voittaminen on parempi kuin muiden ihmisten voittaminen. Ei edes mikään jumala tai taivaallinen olento, eikä mara Brahmanin avullakaan voisi tehdä tyhjäksi sen ihmisen voittoa, joka on kukistanut itsensä ja aina harjoittaa itsehillintää.
106. Jos ihminen toimittaisi sata vuotta kuukaudesta toiseen tuhansia uhreja ja jos hän vain yhden tuokion osoittaa kunnioitustaan sille, joka hallitsee itseään, tuo kunnioitus on parempi kuin sadan vuoden uhrin.
107. Jos ihminen palvoo sata vuotta tulta metsässä ja jos hän vain yhden kerran osoittaa kunnioitusta sille, joka hallitsee itseään, tuo kunnianosoitus on parempi kuin sadan vuoden tulen palvonta.

108. Mitä tahansa ihminen tässä maailmassa uhraa yhden vuoden aikana saadakseen ansioita, se ei ole neljänneksenkään oikeamielisille osoitetun kunnioituksen arvosta.
109. Osoittaessaan kunnioitusta vanhuksia kohtaan ihminen kartuttaa neljää asiaa: pitkää elämää, kauneutta, onnellisuutta ja voimaa.
110. On parempi elää yksi päivä hyveellistä ja mietiskelevää elämää kuin elää sata vuotta moraalittomasti ja vailla itsehillintää.
111. On parempi elää yksi päivä viisaasti ja mietiskellen kuin elää sata vuotta ilman viisautta ja mielen vakautta.
112. On parempi elää yksi päivä tarmokkaana ja määrätietoisena kuin elää sata vuotta toimettona ja saamattomana.
113. On parempi elää yksi päivä huomaten asioiden alkamisen ja loppumisen kuin elää sata vuotta, ettei koskaan huomaa asioiden alkamista ja loppumista.
114. On parempi elää yksi päivä ymmärtäen kuolemattomuuden tilaa kuin elää sata vuotta ymmärtämättä kuolemattomuuden tilaa.
115. On parempi elää yksi päivä ymmärtäen korkeinta oppia kuin elää sata vuotta ymmärtämättä korkeinta oppia.

IX

PAHA

116. Kiiruhda tekemään hyvää, ja pidä mielesi erossa pahasta. Jos ihminen hidastelee tehdessään hyvää, hänen mielensä iloitsee pahasta.
117. Jos ihminen tekee pahaa, älköön hän tehkö sitä yhä uudelleen. Älköön hän nauttiko pahan tekemisestä. Pahan karttuminen aiheuttaa kärsimystä.
118. Jos ihminen tekee hyvää, tehköön hän sitä yhä uudelleen. Kaivatkoon hän sitä. Hyvän karttuminen tuo onnellisuutta.
119. Pahaa tekevä näkee pahat tekonsa hyvänä niin kauan kuin hänen pahuutensa ei ole kypsynyt. Mutta kun se kypsyy, silloin hän näkee pahojen tekojensa seuraukset.
120. Hyvää tekevä ihminen näkee pahuutta teoissaan niin kauan kuin hänen hyvyytensä ei ole kypsynyt. Mutta kun hänen hyvyytensä kypsyy, silloin hän näkee hyvien tekojensa seuraukset.
121. Älä vähättele pahaa, sanoen: se ei tule minun luokseni. Putoilevista pisaroistakin täyttyy astia, ja tyhmä täyttyy pahalla, vaikka hän kokoakin sitä vähä vähältä.
122. Älä vähättele hyvää, sanoen: se ei tule minun luokseni. Putoilevista pisaroistakin täyttyy astia, ja viisas täyttyy hyvällä, vaikka hän kokoakin sitä vähä vähältä.
123. Niin kuin kauppias, jolla on vähän seuralaisia ja paljon varallisuutta matkassaan, välttää vaarallista tietä, ja niin kuin

elämänhaluinen välttää myrkkyä, niin pitäisi ihmisen välttää pahaa.

124. Se, jolla ei kädessään ole haavaa, voi kantaa myrkkyä kämmenellään. Myrkky ei vaikuta siihen, jolla ei ole haavaa. Eikä mitään pahaa ole olemassa sille, joka ei tee pahaa.
125. Kuten vasten tuulta heitetty hiekka lankeaa paha takaisin sille typerykselle, joka loukkaa rehellistä, puhdasta ja viatonta ihmistä.
126. Jotkut ihmiset syntyvät kohdussa. Pahantekijät syntyvät helvettiin, oikeamieliset taivaaseen, ja vailla tahroja olevat pääsevät nirvanaan.
127. Ei taivaassa, ei keskellä merta, eikä vuorten rotkoissa löydy paikkaa koko maailmassa, missä voisi vapautua pahojen tekojen seurauksista.
128. Ei taivaassa, ei keskellä merta, eikä vuorten rotkoissa löydy paikkaa koko maailmassa, missä ei voisi tulla kuoleman voittamaksi.

X

RANGAISTUS

129. Kaikki vapisevat kohdatessaan väkivaltaa, kaikki pelkäävät kuolemaa. Asettamalla toiset vertaisekseen, kenenkään ei pitäisi tappaa tai saada toista tappamaan.
130. Kaikki vapisevat kohdatessaan väkivaltaa, kaikki rakastavat elämää. Asettamalla toiset vertaisekseen, kenenkään ei pitäisi tappaa tai saada toista tappamaan.
131. Se, joka etsien omaa onneaan satuttaa väkivalloin muita olentoja, jotka myös kaipaavat onnea, ei saavuta onnea kuoleman jälkeen.
132. Se, joka etsien omaa onneaan ei satuta väkivalloin muita olentoja, jotka myös kaipaavat onnea, löytää onnen kuoleman jälkeen.
133. Älä puhu karkeasti kenellekään. Ne, joille puhut siten, vastaavat sinulle samalla tavalla. Vihainen puhe satuttaa, kosto kohtaa sinut.
134. Jos osaat tehdä itsesi hiljaiseksi kuin rikkinäinen gongi, silloin olet saavuttanut nirvanan, sillä sinussa ei ole enää mielen levottomuutta.
135. Niin kuin paimen ajaa sauvallaan lehmät laitumelle, niin vanhuus ja kuolema ajavat ihmisten elämää.
136. Typerys ei tiedä, milloin hän tekee pahoja tekoja. Typerä ihminen kärsii omien tekojensa vuoksi kuin palaisi tulella.

137. Se, joka aiheuttaa kärsimystä viattomille ihmisille, tulee kohtaamaan pian yhden näistä kymmenestä tilasta:
138. Hänellä tulee olemaan hirveä kärsimys, omaisuuden menettäminen, ruumiin vamma, vakava sairaus tai mielenhäiriöitä.
139. Tai kuninkaasta johtuvia vaikeuksia, vakava syytös, sukulaisien tai varallisuuden menetys.
140. Tai riehuva tulipalo polttaa hänen talonsa. Ja kun hänen ruumiinsa on hävinnyt, hän syntyy helvettiin.
141. Ei alastomuus, ei hiusten palmikoiminen, ei muta ja tuhka iholla, ei paasto, ei paljaalla maalla makaaminen, ei polvillaan istuminen* voi puhdistaa kuolevaista, joka ei ole päässyt eroon epäilyksistään.
142. Jos ihminen huolimatta siitä, että on hienosti puettu, on tyyni, itsensä hillitsevä, puhdas ja lakannut vahingoittamasta muita olentoja. Hän todella on brahmiini, askeetti, munkki.
143. Onko tässä maailmassa ketään, joka häveliäisyyden hillitsemänä välttää moitetta, niin kuin hyvä hevonen välttää raipan läimäystä?
144. Niin kuin hyvä hevonen raipan koskettamana, olkaa sinnikkäitä ja innostuneita, ja hylätkää uskolla, hyveellä, ponnistelulla, mietiskelyllä ja totuutta tutkimalla tämä suuri kärsimys, täydellisinä tiedossa ja hyveissä ja aina tietoisina.
145. Kastelukanavien tekijät säätelevät veden kulkua; nuolentekijät suoristavat nuolen; puusepät työstävät puuta; viisaat hallitsevat itseään.

---

* Intialaisten askeettien menettelytapoja. – Suom. (P. E.) huom.

XI

VANHUUS

146. Miksi nauraa, miksi riemuita, kun kaikki on lakkaamatta ilmieliekeissä? Ettekö te pimeyden saartamat etsi valoa?
147. Katsokaa tätä koristeltua hahmoa, haavojen peittämää, raihaista sairasta, täynnä aikomuksia, mutta vailla kestävyyttä ja vakautta.
148. Tämä ruumis on täysin loppuun kulunut, hauras sairauksien pesä. Tämä kurja ihmismassa hajoaa. Todellakin, elämä päättyy kuolemaan.
149. Nuo harmaat luut ovat kuin kurpitsoja, jotka on tarpeettomina heitetty pois syksyllä. Kuinka kukaan ne nähtyään voi tuntea iloa?
150. Luista on tehty linnoitus, joka on lihan ja veren peitossa, ja siinä asuvat vanhuus ja kuolema, ylpeys ja petos.
151. Kuninkaiden loistavat vaunut käytetään loppuun, ja niin käy ruumiillekin sen vanhetessa. Mutta hyvien ihmisten oppi ei vanhene. Niinpä hyvät ihmiset opettavat sitä toisilleen.
152. Vähäoppinen ihminen kasvaa vanhaksi härän lailla. Hänen lihansa kasvaa, mutta hänen tietonsa ei kasva.
153. Olen vaeltanut läpi lukuisten jälleensyntymien etsien tämän talon rakentajaa löytämättä häntä. On tuskallista syntyä uudelleen.
154. Ah, talon rakentaja, sinut on nähty! Sinä et rakenna tätä taloa uudelleen. Kaikki parret ovat rikkonaisia, kurkihirsi on

murtunut. Mieli on päässyt äärettömään (nirvanaan), saavuttaen kaikkien halujen lakkaamisen.

155. Ne, jotka nuoruudessaan eivät ole harjoittaneet itsekuria eivätkä ole keränneet rikkautta, nääntyvät, niin kuin vanhat haikarat kalattomalla järvellä.
156. Ne, jotka nuoruudessaan eivät ole harjoittaneet itsekuria eivätkä ole keränneet rikkautta, makaavat kuin jousella ammutut nuolet, surren menneisyyttä.

XII

ITSE

157. Jos ihminen pitää itseään kalliina, valvokoon hän tarkasti itseään. Viisaan tulisi olla valveilla kolmesta yövartiosta yhden aikana.
158. Jokainen ohjatkoon ensin itseään siihen, mikä on oikein, ja vasta sitten opastakoon muita. Viisaalla ei pitäisi olla tahroja.
159. Ihmisen pitäisi toimia niin kuin hän kehottaa muita toimimaan. Voidakseen opettaa toisia ihmisen täytyy hallita itseään. On todella vaikeaa hallita itseään.
160. Ihminen on oma herransa, kukapa muu se voisi olla? Hallitsemalla itseään ihminen tulee valtiaaksi, mihin harvat yltävät.
161. Hänen itsensä tekemä paha, itsesynnytetty, itsetuotettu, muertaa typerän, niin kuin timantti kovankin kiven.
162. Kuten köynnös tukahduttaa sal-puun, ihmisen moraaliton menettely tekee hänelle itselleen sellaista, mitä hänen vihollisensa toivoo.
163. On helppo tehdä pahoja ja itselle vahingollisia tekoja. On äärimmäisen vaikea tehdä hyvää ja hyödyllistä.
164. Typerys, joka halveksii kunnioitettavien (arhatien), oikeamielisten opetuksia ja seuraa väärää oppia, kantaa hedelmää omaksi häviökseen niin kuin bambu.
165. Ihminen itse tekee pahan, hän itse tulee epäpuhtaaksi. Hän itse jättää pahan tekemättä, hän itse puhdistuu. Puhtaus ja epäpuhtaus riippuvat itsestä, eikä kukaan voi toista puhdistaa.

166. Kuinka paljon tahansa ihminen toimiikaan toisten hyväksi, hänen ei pidä laiminlyödä omaa henkistä elämäntehtäväänsä. Saatuaan selville oman elämäntehtävänsä ihmisen pitää toteuttaa sitä tunnollisesti.

XIII

MAAILMA

167. Älä seuraa ala-arvoisia opetuksia! Älä ole saamaton! Älä omak-su vääriä uskomuksia! Älä kiinnity aineelliseen olemassa-oloon!
168. Nouse! Älä ole välinpitämätön! Seuraa hyveen oppia! Hyveel-linen elää onnellisena tässä maailmassa ja tulevassa.
169. Seuraa hyveen oppia, älä seuraa moraalittomuuden oppia. Hyveellinen elää autuudessa tässä maailmassa ja tulevassa.
170. Katsele maailmaa kuin kuplana ja kangastuksena. Sitä, joka näin katselee maailmaa, ei kuolon kuningas näe.
171. Tule, katso tätä maailmaa, joka kimaltelee kuin kuninkaan vaunut. Typerykset ovat vajonneet siihen, mutta viisas ei ole kiintynyt siihen.
172. Se, joka ennen ennen oli leväperäinen mutta tuli myöhemmin valppaaksi, valaisee tätä maailmaa niin kuin kuu, joka paljas-tuu pilven takaa.
173. Se, joka peittää hyvillä teoilla pahat tekonsa, valaisee tätä maa-ilmaa niin kuin kuu, joka paljastuu pilven takaa.
174. Tämä maailma on pimeä, ainoastaan harvat näkevät täällä hyvin. Ainoastaan harvat menevät taivaaseen, niin kuin linnut verkosta vapautuen.
175. Joutsenet lentävät auringon rataa; yliluonnollisten voimien avulla kuljetaan ilman halki. Viisaat johdetaan ulos tästä maa-ilmasta, kun he ovat voittaneet maran joukkoineen.

176. Ihmiselle, joka on rikkonut totuudenmukaisuuden ainoaa lakia, valehtelee ja tekee pilkkaa tuonpuoleisesta, ei ole sitä pahaa, jota hän ei olisi valmis tekemään.
177. Saiturit eivät pääse jumalien valtakuntaan. Typerykset eivät ylistä anteliaisuutta; viisas iloitsee antamisesta ja siitä syystä tulee onnelliseksi tuonpuoleisessa.
178. Pyhyden virtaan saapumisen hedelmä, ensimmäinen askel pyhyden tiellä* on parempi kuin ylin valta maailmassa, parempi kuin taivaaseen pääseminen ja parempi kuin herruus yli kaikkien maailmoiden.

---

* Ensimmäinen vihkimys. – Suom. (P. E.) huom.

XIV

BUDDHA (HERÄNNYT)

179. Millä tiellä johdatat harhaan tuota herännyttä, elinalueeltaan rajatonta, tietöntä, jonka voitto ei voi kääntyä häviöksi ja jonka voittoon ei kukaan tässä maailmassa ota osaa?
180. Millä tiellä johdatat harhaan tuota herännyttä, elinalueeltaan rajatonta, tietöntä, jota ei mikään himo tai halu voi kietoa pauloihinsa ja viedä mennessään?
181. Jumalatkin kadehtivat niitä viisaita, jotka ovat omistautuneet mietiskelylle, jotka ovat heränneitä ja läsnäolevia eivätkä unohtavia ja jotka iloitsevat luopumisesta ja rauhasta.
182. Vaikea on syntyä ihmiseksi, vaikea on kuolevaisten elämä, vaikea on kuunnella totista oppia, vaikea on tulla heränneeksi.
183. Olla tekemättä mitään pahaa, tehdä hyvää ja puhdistaa sydämensä. Tämä on heränneiden opetus.
184. Kärsivällisyys on korkeinta katumusharjoitusta. Heränneet sanovat nirvanan olevan korkein tila. Todellinen munkki ei vahingoita toisia, todellinen askeetti ei aiheuta murheita toisille.
185. Ei moitteita, ei vahingoittamista, moraalisääntöjen mukainen itsehillintä, kohtuullisuus syömisessä, yksinään asuminen ja omistautuminen mietiskelylle – tämä on heränneen opetusta.
186. Mitkään himot eivät anna tyydytystä, vaikka sataisi kultakolikoita. Viisas tietää, että aistinautinnot tuottavat vähän mielihyvää mutta paljon kärsimystä.

187. Hän ei edes taivaallisissa nautinnoissa löydä tyydytystä. Herännyt oppilas nauttii ainoastaan kaikkien himojen hävittämisestä.
188. Ihmiset menevät pelon ajamina turvaan moniin paikkoihin, vuorille ja metsiin, puutarhoihin, puihin ja pyhäkköihin.
189. Mikään niistä ei ole turvallinen eikä paras suojapaikka. Ihminen ei vapaudu kaikesta kärsimyksestä menemällä sellaiseen turvaan.
190. Se, joka turvautuu Buddhaan, oppiin ja veljeskuntaan, käsittää selkeällä ymmärryksellä neljä jaloa totuutta:
191. Kärsimyksen, kärsimyksen alkusyyn, kärsimyksen lakkaamisen ja jalon kahdeksankertaisen tien, joka vie kärsimyksen lakkaamiseen.
192. Tämä on turvallinen suoja, tämä on paras turva. Siihen suojaan tultuaan ihminen on vapautunut kaikesta kärsimyksestä.
193. Jalo ihminen (Buddha) ei ole helposti löydettävissä, hän ei synny missä tahansa. Missä sellainen viisas syntyy, siellä perhe menestyy ja on onnellinen.
194. Siunattu on heränneiden syntymä; siunattu on todellisen opin opettaminen; siunattu on sopusointu veljeskunnassa; siunattu veljeskunnassa elävien henkinen pyrkimys.
- 195.-196. Sellaisen ansiota, joka kunnioittaa kunnioitusta ansaitsevia, joko heränneitä tai heidän oppilaitaan – niitä, jotka ovat voittaneet kaikki esteet ja päässeet surusta ja murheista, ja joka kunnioittaa vapautuneita ja pelottomia, ei kukaan kykene varsinaisesti arvioimaan.

XV

ONNELLISUUS

197. Elämme totta tosiaan onnellisesti, kun emme vihaa niitä, jotka vihaavat meitä. Vihamielisten ihmisten keskellä olemme vihasta vapaina.
198. Elämme totta tosiaan onnellisesti, terveinä sairaiden keskellä. Sairaiden keskellä olemme sairauksista vapaina.
199. Elämme totta tosiaan onnellisesti, vailla ahneutta ahneiden keskellä. Ahneiden keskellä olemme ahneudesta vapaina.
200. Elämme totta tosiaan onnellisesti me, jotka emme omista mitään. Käytämme ravinnoksi iloa, kuten loistavat jumalat.
201. Voitto synnyttää vihaa, sillä voitettu on suruissaan. Sellainen tyyni ihminen, joka on luopunut sekä voitosta että tappiosta, on onnellinen.
202. Ei mikään tuli ole niin kuin himo; ei mitään pahempaa ole kuin viha; ei suurempaa kärsimystä ole kuin tämä fyysinen olemassaolo; ei korkeampaa onnea ole kuin rauha.
203. Nälkä on pahin sairaus, ja ehdollistuneet asiat ovat kärsimyksistä suurimpia. Tämän todella tietäessään viisas oivaltaa nirvanan korkeimman onnen.
204. Terveys on suurin lahja; tyytyväisyys on paras rikkauksista; luottavaisuus on paras sukulaisuussuhde ja nirvana korkein onni.
205. Yksinäisyyden ja rauhan suloisuutta maistaneena ihminen on vapaa pelosta ja pahasta juoden Buddhan opin ihanuutta.

206. Ylhäisten näkeminen on hyvä, heidän seurassaan eläminen on aina autuaallista. Se, joka ei tapaa typeryksiä, on aina onnellinen.
207. Se, joka kulkee typerysten seurassa, kärsii pitkän aikaa. Typerysten seura on aina tuskallista, niin kuin vihollisten seura. Viisaiden seura on onni, niin kuin sukulaisten tapaaminen.
- 208 Siksi seuraa viisasta, älykästä, oppinutta, hyveellistä, velvollisuudentuntoista ja jaloa ihmistä, niin kuin kuu seuraa tähtien kiertorataa.

XVI

KIINTYMYS

209. Se, joka ottaa tehtäväkseen, mitä ei pitäisi tehdä, ja jättää huomiotta, mitä pitäisi tehdä, joka on luopunut omasta hyvästään ja joka etsii aistinautintoja, kadehtii sitä, joka pyrkii puhdistamaan mieltään.
210. Älä riipu kiinni siinä, mikä on mieluista, tai siinä, mikä on epämieluista. On kärsimystä olla näkemättä mieluista ja nähdä epämieluista.
211. Siksi älä pidä mitään mieluisana: mieluisan menettäminen on vaikeaa. Ne, jotka eivät ole mieltyneet mihinkään, eivätkä pidä mitään epämiellyttävänä, ovat vailla kahleita.
212. Nautinnosta seuraa suru, nautinnosta seuraa pelko. Se, joka on mieltymyksestä vapaa, ei tunne surua eikä pelkoa.
213. Kiintymyksestä seuraa suru, kiintymyksestä seuraa pelko. Sil-le, joka on kiintymyksestä vapaa, ei tunne surua eikä pelkoa.
214. Himosta seuraa suru, himosta seuraa pelko. Se, joka on himosta vapaa, ei tunne surua eikä pelkoa.
215. Mieltymyksestä seuraa suru, mieltymyksestä seuraa pelko. Se, joka on mieltymyksestä vapaa, ei tunne surua eikä pelkoa.
216. Halusta seuraa suru, halusta seuraa pelko. Se, joka on halusta vapaa, ei tunne surua eikä pelkoa.
217. Se, jolla on hyveitä ja syvää ymmärrystä ja joka on oikeamielinen, rehellinen ja täyttää tehtävänsä, on kansalle kallis.

218. Sitä, jossa on herännyt kaipuu siihen, mitä ei voi sanoin ilmaista, ja jonka mieli on avartunut ja joka ei ole sidoksissa aistinautintoihin, kutsutaan ”vastavirran kulkijaksi”.
219. Kun ihminen oltuaan pitkään poissa palaa kaukaa turvallisesti kotiinsa, hänen sukulaisensa ja ystävänsä ottavat hänet vastaan iloiten.
220. Kun ihminen siirtyy tästä maailmasta seuraavaan, hyvien tekojen seuraukset ottavat hänet vastaan, niin kuin sukulaiset ottavat vastaan läheisensä, kun hän palaa takaisin.

XVII

SUUTTUMUS

221. Ihminen jättäköön suuttumuksen, luopukoon ylpeydestä ja voittakoon kaikki kahleet! Sille, joka ei ole kiintynyt mieleen ja ruumiiseen* eikä sano mitään omakseen, ei tule mitään kärsimyksiä.
222. Sitä, joka pitää aisoissa nousevan suuttumuksen kuin vierivät vaunut, kutsun todelliseksi ajajaksi. Muut ovat vain pitelevät ohjaksia.
223. Ihminen voittakoon suuttumuksen rakkaudella, voittakoon pahan hyvällä, voittakoon ahneuden anteliaisuudella ja valheen totuudella!
224. Puhu totta, älä anna suuttumukselle myöten. Kun sinulta pyydetään, anna edes vähän. Näillä kolmella tavalla tulet jumalien luo.
225. Viisaat, jotka eivät vahingoita ketään ja jotka hallitsevat aina ruumiinsa, menevät muuttumattomaan tilaan. Sinne kerran saavuttuaan viisaat eivät enää kärsi.
226. Tahrat häviävät niiltä, jotka päivin ja öin valvovat ja tutkistelevat ja ovat keskittyneet saavuttamaan nirvanan.
227. Oi Atula, tämä on vanha lause eikä vain tämän päivän sanonta: ”Sitä moititaan, joka pysyy vaiti. Sitä moititaan, joka puhuu paljon. Sitä moititaan, joka puhuu kohtuullisesti. Tässä maailmassa ei ole ketään, jota ei moitittaisi.”

---

* ”Nimi ja muoto” – koko tämä ilmiömaailma. – Suom. (P. E.) huom.

228. Koskaan ei ole ollut, koskaan ei tule olemaan, eikä nytkään ole sellaista ihmistä, jota aina moitittaisiin tai jota aina ylistettäisiin.
229. Mutta se, jota tarkkailtuaan viisaat ylistävät päivästä päivään, on moitteeton, älykäs, tiedolla ja hyveellä varustettu.
230. Kuka uskaltaa moittia sellaista ihmistä kuin Jambu-joen puhtaasta kullasta tehtyä rahaa? Jumalatkin ylistävät häntä, jopa itse Brahma ylistää häntä.
231. Hillitse ruumiillista rauhattomuutta, ja pidä ruumiisi kurissa. Kieltäydy ruumiillisista paheista, ja harjoita ruumiillisia hyveitä.
232. Hillitse rauhattomuutta puheessasi, ja pidä puheesi kurissa. Kieltäydy paheista puheessasi, ja harjoita hyveitä puheessasi.
233. Hillitse rauhattomuutta ajatuksissasi, ja pidä ajatuksiasi kurissa. Kieltäydy paheista ajatuksissasi, ja harjoita hyveitä ajatuksissasi.
234. Viisaat, jotka pitävät ruumiinsa, puheensa ja ajatuksensa kurissa, hallitsevat todella hyvin itsensä.

XVIII

EPÄPUHTAUS

235. Olet nyt kuin lakastunut lehti, kuoleman lähettiläät ovat tulleet luoksesi. Olet lähdön kynnyksellä, etkä ole yhtään valmistellut matkaasi.
236. Tee saari itsellesi. Työskentele lujasti, ole viisas! Puhdistuneena epäpuhtauksista, tahrattomana nouset ylhäisten taivaalliseen maailmaan.
237. Elämäsi lähestyy loppuaan, olet saapumassa Yaman seuraan. Tiellä sinulle ei ole levähdyspaikkaa, etkä ole valmistellut matkaasi.
238. Tee saari itsellesi. Työskentele lujasti, ole viisas! Puhdistuneena epäpuhtauksista, tahrattomana sinun ei tarvitse syntyä uudelleen ja vanheta.
239. Viisas puhdistakoon itsestään kaikki epäpuhtaudet vähitellen, yhden toisensa jälkeen, niin kuin seppä poistaa epäpuhtauksia hopeasta.
240. Niin kuin rautaan syntyvä ruostetahra turmelee perustan, josta se on syntynyt, niin väärintekijän omat pahat teot vievät hänet kärsimyksen tilaan.
241. Pyhien kirjoitusten tahra on tutkimattomuus, talon tahra kunnossapidon laiminlyönti, erinomaisuuden tahra saamatomuus, vartijan tahra vastuuttomuus.

242. Naisen tahra on uskottomuus, hyväntekijän tahra nuukuus. Kaikki pahat teot ovat tahroja tässä ja seuraavassa maailmassa.
243. Mutta tietämättömyys on kaikista suurin epäpuhtaus. Oi munkit, hävittäkää tuo tahra, ja tulkaa vapaaksi kaikista epäpuhtauksista.
244. Elämä on helppoa sille, joka on röyhkeä, häikäilemätön kuin varis ja joka on hyökkäävä, kerskaileva, vastuuton ja turmelunut.
245. Mutta elämä on vaikeaa sille, joka on vaatimaton, joka aina pyrkii elämässä puhtauteen, joka on rehellinen, tahraton ja jolla on syvä ymmärrys.
- 246.-247. Se, joka tappaa eläviä olentoja, joka puhuu valheita, joka ottaa, mitä hänelle ei ole annettu, joka menee toisen ihmisen puolison luo ja joka antautuu juomaan päihdyttäviä juomia, tuhoaa jo tässä elämässä omaa perustaansa.
248. Hyvä ihminen, tiedä, että pahuonteiset ovat hillitsemättömiä. Älköön ahneus ja pahat teot aiheuttako murhetta sinulle pitkäksi ajaksi.
249. Ihmiset antavat almuja uskonsa mukaan tai ystävällisyydestä: ihminen pitää harmillisena, kun toisille annetaan ruokaa ja juomaa, hän ei saa mielenrauhaa päivällä eikä yöllä.
250. Se, jossa tuollainen tunne on juurineen hävitetty pois, saavuttaa mielenrauhan päivällä ja yöllä.
251. Ei mikään tuli ole niin kuin himo, ei ole lujempaa otetta kuin viha, ei ole pahempaa ansaa kuin harhaluulo, eikä väkevämpää virtaa kuin halu.
252. On helppo huomata muiden vikoja, mutta omia vikoja on vaikea huomata. Ihminen seuloo muiden vikoja kuin akanoita,

mutta omia vikojaan hän kätkee, niin kuin petollinen pelaaja salaa epäonnisen nopanheittonsa.

253. Sellaisen, joka näkee muiden vikoja ja on aina tuomitseva, omat tahrat vain kasvavat, ja hän on kaukana niiden hävittämisestä.
254. Ei ole jälkiä ilmassa, ei ole todellista munkkia näiden opetusten ulkopuolella. Ihmiskunta iloitsee maallisesta, mutta buddhat ovat vapaita maallisesta.
255. Ei ole jälkiä ilmassa, ei ole todellista munkkia näiden opetusten ulkopuolella. Ei mikään ole ilmenneessä maailmassa ikuista. Heränneet (buddhat) eivät ole epävakaita.

XIX

OIKEAMIELINEN

256. Ihminen ei ole oikeamielinen, jos hän tuomitsee hätäisesti. Viisas on se, joka erottaa oikean ja väärän tuomion.
257. Se, joka tuomitsee muita ilman hätäilyä oikeudenmukaisesti ja puolueettomasti, on todella lain vartija, viisas ja oikeamielinen.
258. Ihminen ei ole viisas pelkästään sen vuoksi, että hän puhuu paljon. Sitä, joka on rauhallinen, vihasta ja pelosta vapaa, kutsutaan viisaaksi.
259. Ihminen ei ole Buddhan opin tuntija pelkästään sen vuoksi, että hän puhuu paljon. Se, joka saatuaan tietää vähän Buddhan opista, välittömästi ymmärtää sitä eikä laiminlyö sitä, on todella opin tuntija.
260. Ihmistä ei kutsuta ”vanhimmaksi” vain sen vuoksi, että hänen tukkansa on harmaa. Hän on kypsässä iässä, ja häntä sanotaan ”turhaan vanhentuneeksi”.
261. Sitä, jossa on totuus, hyve, väkivallattomuus, itsehillintä, itseskuri ja joka on vapaa epäpuhtauksista ja viisas, sanotaan ”kansan vanhimmaksi”.
262. Ihminen ei tule kunnianarvoiseksi pelkästään kaunopuheisuudella eikä lootusmaisella hipiällä, mikäli hän on kateellinen, itsekäs ja petollinen.
263. Sitä, jossa kaikki tuo on kitketty juurineen ja hävitetty ja joka on vihasta vapautunut ja viisas, sanotaan kunnianarvoiseksi.

264. Ajamalla päänsä kaljuksi ei harjaantumattomasta ja epärehellisestä ihmisestä tule munkkia. Kuinka sellainen voi olla munkki, joka on vielä himon ja ahneuden pauloissa?
265. Mutta sitä, joka aina nujertaa pahan, suuren tai pienen, sanotakoon munkiksi, koska hän on voittanut kaiken pahan.
266. Ihminen ei ole munkki pelkästään siksi, että hän elää almuilla. Hänestä ei tule munkkia pelkästään ulkoisten muodollisuuksien täyttämisenä.
267. Sitä, joka on hyvän ja pahan yläpuolella, joka on puhdas ja joka vaeltaa maailmassa täydellisessä totuuden tiedossa, on todella sanottava munkiksi.
268. Ihmisestä ei tule tietäjää (munia) noudattamalla vaitioloa, jos hän on typerä ja tietämätön. Mutta sellainen ihminen on viisas, joka ikään kuin vaa'alla punnittelee hyvän.
269. Tietäjä, joka välttää pahan, on todella tietäjä ja on tietäjä juuri siitä syystä. Sitä, joka tässä maailmassa punnitsee molempia puolia, sanotaan tietäjäksi.
270. Ihminen ei ole jalo, jos hän vahingoittaa eläviä olentoja, vaan hän on jalo sen nojalla, että hän on lempeä kaikkia eläviä olentoja kohtaan.
- 271.-272. Oi munkit, ei pelkästään noudattamalla sääntöjä ja suorittamalla seremonioita, ei pelkästään oppineisuudella, ei syvän rauhan löytämisellä, ei yksinäisyydessä asumalla, eikä ajattelemalla ”minä olen kokenut luopumisen onnea, mitä maailmalliset ihmiset eivät tee” saavuteta tyytyväisyyttä, ellei kaikkia himoja ole hävitetty.

XX

TIE

273. Teistä on paras kahdeksankertainen tie. Totuuksista on paras neljä jaloa totuutta. Mielentiloista on paras himottomuus. Ihmisistä on paras se, jolla on silmät nähdä.
274. Tämä on tie. Ei ole mitään muuta tietä, joka johtaisi järjen puhdistumiseen. Astu tälle tielle. Se saattaa maran (kiusaajan) hämmennyksiin.
275. Saavuttuasi tälle tielle, teet kärsimyksestä lopun. Kun olin ta-
junnut, miten okaat poistetaan, opetin sinulle tästä tiestä.
276. Sinun itsesi täytyy ponnistella. Buddhat ainoastaan osoittavat tien. Ihminen, joka harjoittaa mietiskelyä, vapautuu maran kahleista.
277. ”Kaikki luotu on tilapäistä.” – Kun ihminen ymmärtää tämän, hän hylkää kärsimyksen. Tämä on tie puhtauteen.
278. ”Kaikki luotu on murhetta.” – Kun ihminen ymmärtää tämän, hän hylkää kärsimyksen. Tämä on tie puhtauteen.
279. ”Kaikki kappaleet ovat vailla minää.” – Kun ihminen ymmärtää tämän, hän hylkää kärsimyksen. Tämä on tie puhtauteen.
280. Laiskuri, joka ei nouse, kun on aika nousta, joka on nuori ja vahva mutta täynnä velttoutta ja jonka mieli on täynnä tyhjäänpäiväisiä ajatuksia, ei löydä viisauden tietä.
281. Ihmisen on oltava tarkkana puheissa ja pidettävä mieltä kurissa, eikä hänen pidä tehdä fyysisesti mitään pahaa.

Ihmisen tulee puhdistaa näitä kolmea toimintatapaa, ja hän astuu tietäjien ilmoittamalle tielle.

282. Viisaus kehkeytyy harjoittamalla mietiskelyä, viisaus vähenee mietiskelyn puutteessa. Se, joka on oivaltanut, että tämä kaksinainen tie johtaa kehittymiseen ja surkastumiseen, toimikoon siten, että viisaus kasvaa.
283. Kaada maahan koko (himojen) metsä*, älä ainoastaan yhtä puuta. Metsästä pelko saa alkunsa. Hävitettyäsi sekä metsän että aluskasvillisuuden, oi munkki, ole vapaa.
284. Niin kauan kuin miehen himon häivettäkään naisia kohtaan ei ole hävitetty, hänen mielensä on sidottu, niin kuin imevä vasikka emäänsä.
285. Leikkaa pois mielenliikutukset, niin kuin leikkaat syksyn lootoskukan, omalla kädelläsi. Etene tiellä rauhaan, nirvanaan, josta Buddha on opettanut.
286. ”Täällä asun sadekaudella, täällä talvella ja kesällä” – näin arvelee typerys eikä tajua varaa.
287. Niin kuin suuri tulvavirta vie mennessään nukkuvan kylän, niin kuolema iskee ja vie ihmisen, jolla on sekapäinen mieli ja joka palvoo lapsiaan ja karjaansa.
288. Pojat eivät voi suojella sinua, eikä isä eivätkä muut sukulaiset. Kun kuolema ottaa sinut haltuunsa, sukulaiset eivät voi auttaa sinua.
289. Tämän ymmärrettyään viisas, hyveellä itsensä hillitsevä rientää raivaamaan tiensä nirvanaan.

---

* Paalin kielessä merkitsee sama sana sekä metsää että himoa. – Max Müllerin huom.

XXI
SEKALAISTA

290. Jos kieltäytymällä pienestä onnesta nähdään koituvan suuri onni, niin viisas luopukoon pienestä onnesta suuren onnen vuoksi.
291. Se, joka tavoittelee omaa onneaan tuottamalla muille kärsimystä, on kiedottu vihan kahleisiin, eikä hän vapaudu vihasta.
292. Jätetään tekemättä se, mitä pitäisi tehdä, ja tehdään se, mitä ei pitäisi tehdä. Välinpitämättömien ja pöyhkeiden ihmisten tahrat kasvavat.
293. Halut kuluvat loppuun niiltä, jotka ovat tietoisia ja itsensä hylitseviä, jotka aina valvovat ruumistaan ja jotka eivät tee, mitä ei pitäisi tehdä, vaan hellittämättä tekevät, mitä on tehtävä.
294. Tapettuaan äidin, isän ja kaksi sotakuningasta ja hävitettyään valtakunnan ja sen asukkaat* todellinen brahmaani kulkee tyynenä eteenpäin.
295. Tapettuaan äidin, isän ja kaksi pyhää kuningasta ja viidenneksi tiikerin** brahmaani kulkee tyynenä eteenpäin.***

---

* Äiti = halu; isä = itsekkyyks; 2 sotakuningasta = nihilismi, eternalismi; valtakunta = aistihavaintojen perusta; asukkaat = kiintymyksen kohteet.
– Harischandra Kaviratnan ja Acharya Buddharakkhitan huom.

** Viisi estettä. – Harischandra Kaviratnan ja Acharya Buddharakkhitan huom.

*** Kaksi viimeistä säettä on nähtävästi perästäpäin pistetty tekstiin, koska ne ovat ilman yhteyttä edellä olevien ja seuraavien säkeiden kanssa. Sellaisia ”tekstiparannuksia” on kyllä voinut tapahtua hindulaisten brahmaanien puolelta, kun heille siitä koitui etua. – Suom. (P. E.) huom.

- 296.-298. Gautaman oppilaat ovat aina täysin hereillä, ja heidän ajatuksensa ovat kohdistuneet päivin ja öin Buddhaan, oppiin ja veljeskuntaan.
- 299.-301. Gautaman oppilaat ovat aina täysin hereillä, ja he harjoittavat päivin ja öin ruumiin läsnäoloa, heidän mielensä harjoittaa päivin ja öin väkivallattomuuden hyvettä ja viihtyy mietiskelyssä.
302. On vaikeaa luopua maailmallisesta elämästä; on vaikeaa nauttia tuosta luopumisesta. On vaikeaa ja murheellista luostarielämä. On tuskallista elää epämieluiten ihmisten kanssa. Vaeltaja altistuu jälleensyntymien pyörässä kärsimyksille. Siksi välttä kärsimyksiä, äläkä ryhdy vaeltajaksi.
303. Sitä, jolla on uskoa ja hyveitä ja jolla on hyvä maine ja varallisuutta, kunnioitetaan minne tahansa hän menee.
304. Hyvät ihmiset loistavat kaukaisuudessa kuin lumihuippuiset Himalajan vuoret. Pahat ovat näkymättömiä kuin yöllä ammutut nuolet.
305. Istuen yksin, nukkuen yksin, kävellen yksin ja alistaen yksin valtaansa itsensä – sellainen ihminen iloitsee yksinäisyydestä metsässä.

XXII

KÄRSIMYSTEN TILA (HELVETTI)

306. Se, joka puhuu valheita, menee helvettiin. Samaten se, joka tehtyään jotakin sanoo: ”En tehnyt sitä.” Tulevassa maailmassa molemmat näistä alhaisten tekojen tekijöistä ovat samassa asemassa.
307. Monet, jotka ovat pukeutuneet munkin keltaiseen vaippaan, ovat luonteeltaan pahoja ja vailla itsehillintää. Sellaiset pahan tekijät syntyvät pahojen tekojensa seurauksena kärsimysten tilaan.
308. Parempi olisi pahan ja hillitsemättömän munkin nielaista kuumma rautapallo kuin elää muiden antamalla almuilla.*
309. Piittaamaton mies, joka jahtaa toisten vaimoja, joutuu kohtamaan nämä neljä asiaa: huono maine, levoton uni, kolmanneksi halveksunta, neljänneksi kärsimysten tila.
310. Sellaisella miehellä on huono maine ja syntyminen vaikeisiin olosuhteisiin tulevaisuudessa. Nopeasti ohikiitävä on pelokkaan miehen ja pelokkaan naisen nautinto. Ja hallitsija määrää ankaran rangaistuksen. Siksi älköön kukaan jahdatko toisten vaimoja.

---

* Tästä säikeestä näkyy selvästi, mikä oli buddhalaisen munkkisäännön perusta. Se ei pitänyt köyhyyttä ja anomista itsessään tavoiteltavana hyvänä, vaan kansan opettajat, jotka kodittomina vaeltajina kävivät ympäri puhumassa hyvän valtakunnasta ja neuvomassa tietä sinne, saivat ihan luonnostaan ”työstänsä” elatuksen, eivät vaatimalla, vaan hyvästä tahdosta. – Suom. (P. E.) huom.

311. Niin kuin teräväreunainen heinä varomattomasti käsiteltynä viiltää haavan käteen, niin väärin harjoitettu askeesi vie kärsimysten tilaan.
312. Huolimaton teko, rikottu lupaus ja vastahakoinen suhtautuminen puhtauteen. – Mikään näistä ei kannu suuresti hedelmää.
313. Jos jotakin on tehtävä, tehkoon ihminen sen tarmokkaasti. Huoleton askeetti ainoastaan nostattaa himojen pölyä yhä enemmän.
314. On parempi jättää paha teko tekemättä, sillä perästäpäin se kaduttaa. On parempi tehdä hyvä teko, sillä siitä ei seuraa katumusta.
315. Niin kuin rajakaupunki suojaa sisäänpäin ja ulospäin, niin suojatkoon ihminen itseään. Älä hukkaa yhtään hetkeä, sillä ne, jotka antavat tilaisuuden mennä ohi, murehtivat jouduttuaan kärsimysten tilaan.
316. Ne, jotka häpeävät sitä, mikä ei ole hävettävää, eivätkä häpeä sitä, mitä pitäisi, ja jotka omaksuvat vääriä oppeja, kulkevat huonoa tietä.
317. Ne, jotka pelkäävät, kun ei ole mitään syytä pelätä, eivätkä pelkää, kun pitäisi pelätä, ja jotka omaksuvat vääriä oppeja, kulkevat huonoa tietä.
318. Ne, jotka näkevät pahuutta siinä, missä sitä ei ole, eivätkä näe pahuutta, missä sitä on, ja jotka omaksuvat vääriä oppeja, kulkevat huonoa tietä.
319. Ne, jotka näkevät oikeutta siinä, missä sitä on, ja vääryyttä siinä, missä sitä on, ja jotka omaksuvat oikeita oppeja, kulkevat hyvää tietä.

XXIII

ELEFANTTI

320. Niin kuin elefanti*, joka kestää taistelussa jousella ammuttuja nuolia, niin minäkin kestäen solvauksia. Monet ihmiset ovat pahantahtoisia.
321. Kesytetty elefanti viedään ihmisjoukon keskelle, ja kuningas nousee kesytetyn elefantin selkään. Ihmisistä parhain kestää solvauksia ja on itsensä hillitsevä.
322. Hyvin koulutetut muulit ovat erinomaisia, samoin puhdasrotuiset sindu-hevoset ja jalosukuiset elefantit. Mutta kaikkia näitä parempi on ihminen, joka hallitsee itsensä.
323. Sillä näillä ratsuilla ihminen ei pääse tuntemattomaan maahan (nirvanaan), vaan ihminen menee sinne oman kesytetyn itsensä avulla.
324. Dhanapala-nimistä elefanttia on kiima-aikana vaikea ohjata.** Se ei syö sidottuna palastakaan, vaan se kaipaa vapauteen, elefanttien metsään.
325. Jos ihminen on laiska ja ahmatti ja jos hän on unelias ja pyöriskelee nukkuessaan kuin syöttösika, sellainen laiskimus saa syntyä yhä uudelleen.
326. Ennen minun ajatukseni vaelteli vapaasti kuten halusi ja minne mieli teki ja halu vei. Mutta nyt tulen hallitsemaan sitä

---

* Elefanti on buddhalaisten kesken kestävyuden ja itsehillinnän vertauskuva. Buddhakin mainitaan väliin elefantiksi. – Max Müllerin huom.

** Niskassa istuva ajaja hallitsee elefanttia iskemällä koukkunsa sen nahkaan niin, että veri vuotaa. – Suom. (P. E.) huom.

täysin, niin kuin ajaja koukku kädessään hillitsee kiimassa olevaa elefanttia.

327. Ole valpas, valvo ajatuksiasi! Vetäydy pois tästä pahasta suosta, niin kuin mutaan vajonnut elefanti.
328. Jos löydät viisaan kumppanin, kanssakulkijan, joka viettää hyveellistä elämää, niin voittaen kaikki esteet sinun tulee pysytellä hänen seurassaan iloisena ja tietoisena.
329. Jos et löydä viisasta kumppania, kanssakulkijaa, joka viettää hyveellistä elämää, silloin sinun tulee kulkea tielläsi yksin, niin kuin kuningas, joka on jättänyt valloitetun maan taakseen, tai niin kuin yksin metsässä elävä elefanti.
330. On parempi elää yksin, silloin ei ole typeryksen seurassa. Eläköön ihminen yksinään, älköön tehkö pahaa, ja olkoon tyytyväinen vähään, niin kuin elefanti metsässä*.
331. On hyvä, että on ystäviä silloin, kun niitä tarvitaan. On hyvä olla tyytyväinen siihen, mitä on. On hyvä, että on saanut jotakin aikaiseksi, kun elämä päättyy. On hyvä hylätä kaikki kärsimys.
332. Tässä maailmassa on onni, että on äiti ja että on isä. Tässä maailmassa on onni, että on munkkeja ja että on pyhiä miehiä.
333. Onni on hyve, joka jatkuu vanhalle iälle. Onni on luja usko. Onni on viisauden saavuttaminen. Onni on välttää tekemästä pahaa.

---

* Elefanti, tuo jalo, älykäs eläin, joka kulkee yksin tietään metsässä ja joka elää vaatimattomalla kasviravinnolla, on muun luomakunnan keskellä kuin kehittynyt joogi ihmisten joukossa. – Suom. (P. E.) huom.

XXIV

JANO

334. Välinpitämättömän ihmisen jano kasvaa kuin köynnöskasvi. Hän loikkii elämästä toiseen kuin apina, joka etsii metsässä hedelmiä.
335. Kun tämä kamala jano valtaa jonkun ihmisen tässä maailmassa, hänen murheensa kasvavat kuin ruoho sateiden jälkeen.
336. Mutta siltä, joka saa tässä maailmassa hallintaansa kamalan, vaikeasti taltutettavan janon, putoavat murheet pois kuin vedenpisarat lootuksen lehdeltä.
337. Tämän minä sanon teille: ”Onnea teille kaikille, jotka olette kokoontuneet tänne. Kaivakaa esiin janon juuri, niin kuin se, joka kaivaa maasta birana-ruohon löytääkseen sulotuoksuisen usira-juuren. Älkää salliko maran tuhota teitä yhä uudelleen, niin kuin virta tuhoaa ruo’ot.”
338. Niin kuin maahan kaadettu puu kasvaa uudelleen, jos sen juuret ovat vahvat ja vahingoittumattomat, niin tämä kärsimys palaa yhä uudelleen, jos janon juurta ei ole kokonaan hävitetty.
339. Harhaanjohdetun ihmisen, jonka kolmekymmentäkuusi janon virtausta kohdistuvat voimallisesti aistinautintoihin, vie intohimoisten ajatusten tulva mennessään.
340. Nämä virtaukset leviävät kaikkialle, ja intohimon köynnös kasvaa ja vahvistuu. Huomattuasi köynnöksen kasvavan leikkaa sen juuri viisauden avulla.

341. Luontokappaleissa herää mielihyvän tunteita, joita janon tyydyttäminen ja aistittavat kohteet saavat aikaa. Ne ihmiset, jotka haluavat kiihkeästi aistinautintoja, joutuvat käymään läpi syntymän ja vanhuuden.
342. Janon vaivaamina ihmiset juoksevat ympyrää kuin ansaan joutunut jänis. Sidottuina kymmenellä kahleella he joutuvat kokemaan kärsimyksiä yhä uudelleen ja kauan.
343. Janon vaivaamina ihmiset juoksevat ympyrää kuin ansaan joutunut jänis. Sen vuoksi munkki karkottakoon janon ja pyrkiköön vapaaksi himoista.
344. Katso tuota miestä! Päästyään vapaaksi (himon) metsästä hän kuitenkin kiiruhtaa takaisin metsään. Oltuaan vapaa hän rientää suoraan takaisin kahleisiin.
345. Viisaat eivät sano vahvaksi kahleeksi sitä, mikä on tehty raudasta tai hampusta. Paljon vahvempi kahle on kiintymys jalokiviin, koristeisiin, lapsiin ja vaimoihin.
346. Viisaat sanovat vahvaksi sitä kahletta, joka näyttää antavan periksi mutta josta on vaikea päästä irti. Katkaistuaan sen poikki ihminen luopuu maailmasta vapaana haluista ja jättäen aistinautinnot.
347. Ne, jotka ovat himojen orjia, joutuvat takaisin (elämänjanon) virtaan, niin kuin hämähäkki palaa itse kutomaansa verkkoon*. Katkaistuaan tämän virran viisaat menevät pois vapaina haluista ja jättäen kärsimykset.
348. Luovu menneestä, luovu tulevasta, luovu siitä, mikä on niiden välissä, kun kuljet olemassaolon vastakkaiselle rannalle. Kun mielesi on kokonaan vapaa, et tule enää syntymään ja vanhenemaan.

---

* Hämähäkki, joka juoksee esiin lymy paikastaan tappaakseen ja imeäkseen tyhjäksi jokaisen saaliinsa, on todellinen himon perikuva. – Suom. (P. E.) huom.

349. Sellaisen ihmisen jano, jonka mieli on täynnä levottomia ajatuksia, jolla on voimakkaita intohimoja ja joka on omistautunut nautintojen tavoitteluun, kasvaa vakaasti vahvistaen kahleitaan.
350. Se, joka iloitsee ajatusten vaijentamisesta, ja kiinnittää huomiota epäpuhtauksiin ja on aina valpas, tekee lopun janosta ja katkaisee maran kahleet.
351. Sille, joka saavuttanut päämääränsä, joka on vailla pelkoa ja vapaa janosta ja himosta ja joka on kiskonut pois olemassaolon okaat, tämä ruumis on hänen viimeisensä.
352. Se, joka on janosta ja kiintymyksestä vapaa, joka ymmärtää opetusten todellisen merkityksen ja tuntee kirjainten oikean järjestyksen pyhissä kirjoituksissa, kantaa fyysistä ruumista viimeistä kertaa, ja häntä sanotaan suureksi viisaaksi, suureksi mieheksi.*
353. Olen voittanut kaiken, minä tiedän kaiken. Olen kaikista tahoista vapaa. Olen luopunut kaikesta ja vapautunut janon hävittämällä. Olen itse saanut selville kaiken, ketä minun pitäisi kutsua opettajakseni?
354. Buddhan opin lahja on ylivertaisin kaikista lahjoista. Opin suloisuus on suurempi kaikkea suloisuutta. Janon sammuttaminen voittaa kaiken kärsimyksen.
355. Rikkaudet turmelevat, mutta ei niitä, jotka etsivät rantaa tuolla puolen. Janoamalla rikkauksia typerys turmelee itsensä yhtä hyvin kuin muutkin.
- 356.-359. Vainioita turmelevat rikkaruohot, ihmiskuntaa himo, viha ja harhaluulo. Siksi se, mitä annetaan himosta, vihasta ja harhaluulosta vapautuneille, tuottaa suuren hedelmän.

---

* Tämän puheen sanojen ja kirjainten merkityksestä ymmärtää kabbalisti parhaiten. Janon sammuttaminen voittaa kaiken kärsimyksen. – Suom. (P. E.) huom.

XXV
MUNKKI

360. Silmän hillitseminen on hyvä, hyvä on korvan hillitseminen. Nenän hillitseminen on hyvä, hyvä on kielen hillitseminen.
361. Ruumiin hillitseminen on hyvä, puheen hillitseminen on hyvä, ajatuksen hillitseminen on hyvä, hillitseminen kaikissa asioissa on hyvä. Munkki, joka hillitsee itsensä kaikessa, vapautuu kaikesta kärsimyksestä.
362. Sitä, joka hallitsee kätensä, jalkansa, puheensa ja koko olemuksensa ja joka iloitsee sisäisyydestä, on keskittynyt, pysyy itsessään ja on tyytyväinen, sanotaan munkiksi.
363. Sen munkin puhe on suloista, joka hallitsee suunsa, puhuu viisaasti ja tyyneästi, selittää dhamman ja sen merkityksen.
364. Munkki, joka elää dhammassa, iloitsee dhammasta, mietiskelee dhammaa, pitää dhammaa mielessään, ei koskaan horjahda oikeasta dhammasta.
365. Ei pidä halveksia omaa henkistä edistystä, eikä kadehtia muiden ansioita. Munkki, joka kadehtii muita, ei saavuta mielenrauhaa.
366. Jopa jumalat ylistävät sellaista munkkia, joka ei halveksi sitä, mitä on saanut, vaikka se onkin vähäistä, ja joka viettää puhdasta elämää ja on väsymätön ponnisteluissaan.
367. Sitä, joka ei ole lainkaan sidoksissa mieleen ja ruumiiseen eikä sure sitä, ettei hänellä ole mitään, todella sanottakoon munkiksi.

368. Munkki, joka vaalii ystävällisyyttä ja joka on omistautunut dhammalle, saapuu rauhan ja onnellisuuden tilaan, ehdollisen olemassaolon lakkaamisen autuuteen, nirvanaan.
369. Tyhjennä tämä vene, oi munkki! Jos se tyhjennetään, se kulkee kevyesti. Hävittämällä intohimo ja viha, pääset nirvanaan.
370. Kahleista leikkaa viisi pois ja luovu viidestä, ja jalosta viittä hyvettä! Munkin, joka on päässyt viidestä kahleesta, sanotaan ylittäneen virran.
371. Mietiskele, munkki, äläkä ole leväperäinen. Älä anna mielesi vaellella aistinautunnoissa, ettei sinun tarvitsisi välinpitämättömyytesi tähden niellä tulikuumia rautapalloja (helvetissä), eikä sinun tarvitsisi parkua palaessasi: ”Tämä on tuskallista!”
372. Ei ole täydellistä mietiskelyä ilman viisautta, ei ole viisautta ilman täydellistä mietiskelyä. Se, jolla on viisaus ja täydellinen mietiskely, on lähellä nirvanaa.
373. Munkki, joka on vetäytynyt yksinäisyyteen, jonka mieli on rauhallinen ja jolla on syvä ymmärrys dhammasta, tuntee ylimielistä iloa.
374. Milloin tahansa hän käsittää ruumiin aineiden synnyn ja häviämisen, hän saavuttaa onnea ja iloa. Niille, jotka sen käsittävät, se heijastaa kuolemattomuutta.
375. Viisaan munkin pyhän elämän perusta on aistien hallinta ja luostarin sääntöjen mukainen itsehillintä.
376. Olkoon hänellä jaloja ystäviä, jotka viettävät puhdasta ja toimeliasta elämää. Olkoon hän sydämellinen ja ystävällinen. Silloin hän tekee ilon täyttämänä lopun kärsimyksistä.
377. Niin kuin jasmiini varistaa lakastuneet kukkansa, niin teidän pitää, oi munkit, varistaa pois himo ja viha.

378. Munkkia, jonka ruumis, puhe ja mieli ovat rauhallisia, jonka ajattelu on seesteistä ja joka on luopunut maailmallisista asioista, sanotaan tyyneksi.
379. Sinun pitää itse tutkia ja arvostella itseäsi. Munkki, joka on itsensä hallitseva ja valpas, elää onnellisesti.
380. Sinun oma itsesi on tukesi ja turvasi. Siksi sinun pitää hallita itseäsi aivan kuin viisas kauppamies hallitsee jaloa ratsua.
381. Munkki, joka on täynnä iloa ja joka luottaa Buddhan opetukseen, saavuttaa rauhan tilan (nirvanan), ehdollistuneen olemassaolon lakkaamisen.
382. Munkki, joka nuorena omistautuu dhammalle, valaisee tätä maailmaa kuin kuu pilvistä vapaana.

XXVI

BRAHMAANI

383. Ponnistele, oi brahmaani, pysäytä himojen virta ja hylkää aistinautinnot. Tajuamalla ehdollistuneiden olentojen häviön, oi brahmaani, tulet tuntemaan sen, mitä ei ole luotu.
384. Kun brahmaani on saapunut kahden tilan (syvän mietiskelyn ja oivalluksen) tuonpuoleiselle rannalle, niin kaikki tiedon esteenä olevat kahleet häviävät.
385. Minä sanon brahmaaniksi sitä, jolle ei ole olemassa tämän- ja tuonpuoleista rantaa ja joka on peloton ja vailla kahleita.
386. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka harjoittaa mietiskelyä ja on vapaa himoista, vakaa, velvollisuudentuntoinen, tahraton ja saavuttanut korkeimman päämäärän.
387. Aurinko paistaa päivällä, ja kuu paistaa yöllä. Soturi loistaa haarniskassa ja ja brahmaani mietiskelyssä. Mutta Buddha, herännyt, loistaa kirkkaasti päivisin ja öisin.
388. Koska hän pysyttelee erossa pahasta, häntä sanotaan brahmaaniksi. Koska hän viettää seesteistä elämää, häntä sanotaan munkiksi. Koska hän on kitkenyt pois epäpuhtautensa, häntä sanotaan erakoksi.
389. Kenenkään ei pidä lyödä brahmaania, eikä brahmaanin pitää suuttua sille, joka on lyönyt häntä. On häpeällistä lyödä brahmaania, mutta vielä enemmän häpeällistä on brahmaanin antaa valtaa suuttumukselle.

390. Brahmaanille mikään ei ole parempaa kuin että hän pitää ajatuksensa erossa mielihyvää tuottavista asioista. Sitä mukaa kuin hän pidättäytyy halusta vahingoittaa muita, myös kärsimykset vähenevät.
391. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka ei tee pahaa fyysisesti, sanoin tai ajatuksin ja joka hillitsee itsensä näillä kolmella tavalla.
392. Niin kuin brahmaani palvelee tulta, niin osoittakoon hän kunnioitusta sille, jolta on oppinut täysin heränneen, Buddhan opettamaa dhammaa.
393. Ihminen ei tule brahmaniksi palmikoitujen hiustensa, sukujuurtensa tai syntyperänsä vuoksi. Se, jossa asuu totuus ja oikeudenmukaisuus, on puhdas. Hän on brahmaani.
394. Mitä hyötyä on hiusten palmikoimisesta, typerys? Mitä hyötyä antiloopinnahkaisista vaatteista? Sinä puhdistat vain ulko-kuorta, mutta sisälläsi on himojen viidakko.
395. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka pitää päällään rähjäisiä vaatteita ja on niin laiha, että verisuonet näkyvät joka puolella ruumista ja joka mietiskelee yksin metsässä.
396. Minä en sano ketään brahmaniksi syntyperän tai jalosukuaisen äidin vuoksi. Sellainen ihminen on omahyväinen, joka on täynnä sidonnaisuuksia. Mutta brahmaaniksi sanon sitä, joka on vapaa riippuvuuksista ja kaikesta kiintymyksestä.
397. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka katkaistuaan kahleensa ei enää vapise pelosta ja joka on luopunut kaikista siteistä ja on vapaa.
398. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka on leikannut poikki hihnan, köyden, liean ja on hävittänyt kaikki esteet ja joka on herännyt.

399. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka kestää solvausta, raipanisukuja ja lyöntejä ja jonka voima on kestävyys ja sotajoukko on kärsivällisyys.
400. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka on vapaa vihasta, harras, hyveellinen, himoton, itsensä hillitsevä ja elää viimeistä ruumiillista elämää.
401. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka ei riipu kiinni aistillisissa nautinnoissa vaan on kuin vesi lootuksen lehdellä tai kuin sinapinsiemen neulan kärjessä.
402. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka tekee itse jo täällä maan päällä kärsimyksistään lopun ja joka on pannut pois taakkansa ja on vapaa siteistä.
403. Minä sanon brahmaaniksi sitä, jolla on syvää viisautta ja tietoa ja joka erottaa oikean tien väärästä ja on saavuttanut korkeimman päämäärän.
404. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka pitäytyy erillään sekä maallikoista että askeeteista, vaeltaa vailla kotia ja tyytyy vähään.
405. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka on lakannut vahingoittamasta mitään olentoa, heikkoa tai väkevää ja joka ei tapa eikä saa muita tappamaan.
406. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka on ystävällinen vihamiesten keskuudessa, lempeä väkivaltaisten keskuudessa ja vapaa kahlehdittujen keskuudessa.
407. Minä sanon brahmaaniksi sitä, josta himo ja viha, omahyväisyys ja ulkokultaisuus ovat pudonneet pois, niin kuin sinapinsiemen neulan kärjestä.
408. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka puhuu lempeästi, opetta-
vaisesti ja totta ja jonka puhe ei loukkaa ketään.

409. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka ei ota tässä maailmassa mitään, mitä hänelle ei anneta, ei pientä eikä suurta, ei lyhyttä eikä pitkää, ei hyvää eikä pahaa.
410. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka ei kaipaa mitään tässä maailmassa eikä tulevassa ja joka on vapaa haluista ja siteistä.
411. Minä sanon brahmaaniksi sitä, jolla ei ole erityisiä mieltymyksiä ja joka on vapaa epäilyksistä päästyään totuuden tietoon ja on sulautunut kuolemattomuuteen, nirvanaan.
412. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka on tässä maailmassa ansioiden ja heikkouksien siteiden ulottumattomissa, joka on vailla murheita ja intohimoja ja joka on puhdas.
413. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka on kuin kuu, tahraton ja puhdas, tyyni ja kirkas ja jossa nautintojen olemassaolo on lakannut.
414. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka on kulkenut läpi tämän liejuisen ja oudon harhamaailman kierroksen, joka on mennyt toiselle puolelle ja saavuttanut toisen rannan ja joka on vaipunut mietiskelyyn, on tyyni, vapaa haluista, epäilyksistä ja kiintymyksestä.
- 415.-416. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka on tässä maailmassa luopunut aistillisista nautinnoista vaeltaen kodittomana ja joka on sammuttanut olemassaolon janon.
417. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka jätettyään kaikki inhimilliset kahleet ja nousten jumalienkin kahleiden yläpuolelle on vapaa kaikista kahleista.
418. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka on luopunut mieltymyksistä ja vastenmielisyyksistä, joka on vailla intohimoja ja vapaa kaikista (uuden syntymisen) siemenistä, joka on sankarin laila valloittanut kaikki maailmat.

419. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka tuntee kaikkien olentojen kuolemisen ja uudelleen syntymisen ja joka on vapaa, autuas ja herännyt.
420. Minä sanon brahmaaniksi sitä, jonka tietä deevat ja ihmiset eivät tunne, joka on poistanut kaikki tahrat ja joka on arhat (kunnioitettava).
421. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka ei takerru mihinkään tulevaan, nykyiseen ja menneeseen ja joka ei omista mitään eikä ole sidoksissa mihinkään.
422. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka on peloton kuin härkä, jalo, sankarillinen, suuri viisas, voittoisa, puhdas himoista ja herännyt.
423. Minä sanon brahmaaniksi sitä, joka tuntee entiset elämänsä, joka näkee sekä taivaan että helvetin, joka on saavuttanut jälleensyntymisen lopun ja täydellisen oivalluksen ja joka on korkeimpaan viisauteen yltänyt tietäjä.

